

PLANINSKI UTRINKI

Številka 33

Januar 2019

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK	1
POROČILA	
Poročilo predsednice	2-4
Vodniški odsek	4
Markacisti	5
Naravovarstveni odsek	5
Torkarji	6
Planinski večeri	6
Finančno poročilo	7
STRANI MLADINSKEGA ODSEKA	
Izleti	8-9
Tekmovanja	10
Planinska skupina na OŠ Artiče	11
Planinska skupina na OŠ Globoko	11
Prispevki učencev	12
Iz dnevnika družinskega tabora	13-14
PRIZNANJA ČLANOM PDB V LETU 2018	15
JUBILEJ	
Ivan Veble	16
VPRAŠALI SMO IN POVEDALA STA	
Viki Grošelj	18-19
Laura Rüh	20-21
NARAVOVARSTVENI UTRINKI	
Invazivne rastline	22-23
Drugačen pogled s Šentvida	23-24
Razstava Narava gorskega sveta - včeraj, danes, jutri	25-26
POSEBNI PLANINSKI DOGODKI V LETU 2018	
Dan slovenskih planinskih doživetij	27
240 let prvega vzpona na Triglav	28-30
Brati gore 2018	30-31
UTRINKI S PLANINSKIH POTI	
V zakladnici zlata	32
Izlet v neznano	33
Na Špiček	33
Apenini ali kaj ti je tega treba bilo	34-37
Mami, a ne boš šla v dom upokojencev?	38
Kreta - doživetja trekinga	39-41
Pri Inkah v Peruju	41-46
V SPOMIN	
Frida Perkman	48-49
PROGRAM DELA ZA LETO 2019	
Vodniški odsek - izleti	51
Izleti torkarjev	52
Novo v društvu - izleti sredarjev	52
Mladinski odsek - izleti	53
Vodniški odsek	54
Odsek markacistov	54
Odsek za VGN	54
Seznam vodnikov	55
Članarina v letu 2019	57

Med plameni ruja | Foto Mira Kofler

Ko sem imela bistveno manj let in ko sem prehodila Slovensko planinsko pot pa opravila še marsikatero turo po nižjih hribih in dolinah, sem znala reči: Slovenijo imam v nogah. Napaka. Še vedno odkrivam nove in nove poti po tej naši deželici in premalo časa je pred mano, da bi obveljala moja mladostniška samohvala.

Navdušena nad lepoto gore, jezera, bistre reke, jutranje zarje z razkošno roso na travi, metulja na planinskem cvetu sem rekla: to je nekaj najlepšega na svetu. Napaka. Še kar naprej odkrivam prelepe podobe, fantastično nočno nebo, poslikano z milijoni zvezd in neizmerno bogastvo kultur daljnih ali ne tako zelo odmaknjenih civilizacij, na katerih zapuščini se hrani današnji svetovni turizem. Kako lahko rečem, kaj je zares najlepše? In kar je meni naj, naj, ni nujno tudi komu drugemu. Da imajo vsake oči svojega ‚malarja‘, velja še vedno.

Narava je lepote pravično natrosila po vsem planetu in v nas usidrala ljubezen do rojstne pokrajine, pa naj bo to viharen gorski svet, neskončna ravnina, puščavski pesek, zamočvirjena rečna delta, svet morij in oceanov... Žal

pa človek ni pravično razdelil drugih dobrin, da bi bilo sleherniku dano dostojno živeti na kateremkoli koncu Sveta.

Nasprotno, človek se je v hlastanju po imeti veliko in še več potrudil, da smo dobili podnebne spremembe, za katere pravijo pesimisti, da nas bodo pokopale, optimisti, da gre le za neupravičen strah pesimistov, realisti pa so nekje vmes. Ti tudi sprejemajo predloge za ravnanje z naravo v korist Zemlje, predvsem pa nas samih.

Med varuhe narave se visoko uvrščamo tudi planinci. Tisti pravi, ki poznamo in upoštevamo kodeks obnašanja v gorah. To pa ni napaka! Planinski utrinki stopajo vstric s takimi, ki jim je mar za opozorila in napotke o varstvu narave, še posebej gorske. Kar nekaj prispevkov v tej številki je namenjenih temu.

Pa srečno naravi in vam, spoštovane planinke in planinci.

Milena Jesenko

Poročila

Anica Hribar / Foto Matej Petrič

Planinsko leto 2018 je potekalo po sprejetem programu, ki ga je potrdil zbor članov 23. februarja. Takrat je bil tudi **imenovan novi član upravnega odbora**, ki je hkrati načelnik Odseka markacistov, Meho Tokić. Upravni odbor je opravljal tekoče naloge društva, sestel se je na desetih sestankih.

V začetku leta smo se posvetili pripravi programov za prijavo na razpis Občine Brežice za področji športa in mladih, urednica glasila PD Brežice je poskrbela za izid **32. številke Planinskih utrinkov**, UO pa je pripravil programe po posameznih področjih. Novost v tem letu je bilo oblikovanje aktivnosti Mladinskega odseka, tako da so bile načrtovane za vsak mesec razen za čas počitnic. V letu 2018 predstavlja največji **napredek ravno delo na področju mladih**, saj so sekcije društva delovale na večini OŠ v občini. To se je odražalo na zelo številčni udeležbi, česar smo posebej veseli. Že v začetku leta so ob planinski čajanki obdelali nekaj vsebin planinske šole.

Število članov se je v letu 2018 povečalo s 440 na 470 članov.

Vrsta članarine	2016	2017	2018
A	24	28	32
B	271	296	316
S+Š	11	24	19
P+O	53	92	103
Skupaj	359	440	470

Posamezne sekcije mladih planincev so poleg skupnih v okviru MO organizirale še nekaj samostojnih izletov. Med najaktivnejšimi in najštevilčnejšimi sta bili sekciji na OŠ Artiče in OŠ Brežice. Na slednji smo konec leta dobili **ново mentorico**, Ano Novak, ki je hkrati tudi planinska vodnica. Tako bo delo dosedanje vodje sekcije Nuše Vanič in njenega pomočnika Tonija Hribarja bistveno lažje, aktivnosti sekcije pa bodo lahko še bolj pestre.

Po programu društva so bili **razpisani vsi izleti**, nekaj jih je bilo zaradi slabega vremena odpovedanih, nekateri pa niso bili izpeljani zaradi manjšega števila prijav. Skladno z načrtom smo prehodili Samoborsko gorje, tako da je nekaj planincev že opravilo celotno Samoborsko obhodnico.

Če so bili v začetku tega poročila pohvaljeni mladi planinci in njihove mentorice, je potrebno z enako močjo pohvaliti za realizacijo zastavljenega programa tudi naše upokoјence. **Torkarji** so opravili vse načrtovane izlete. Njih tudi slabo vreme ne ustavi. Udeležba na izletih je bila vedno zelo visoka. Pohodi, ki jih je organiziral in vodil Marjan Rovar, za kar mu gre posebna zahvala, zanje niso le redna tedenska rekreacija, temveč ob druženju še kako potrebno ohranjanje pristnih socialnih stikov.

Markacisti so bili marljivi pri urejanju planinskih poti na našem območju, sodelovali so tudi na skupnih aktivnostih Meddruštvenega odbora in Planinske zveze Slovenije. V letu 2018 sta se dosedanjim petim markacistom pridružila dva nova člana. Drago Grgič z Bizeljskega je pomagal pri urejanju poti, ni pa se še udeležil šolanja za markaciste. Izidora Bergant je opravila tudi potrebno izobraževanje in postala markacistka z licenco. Odsek markacistov se je tako številčno okrepil in pomladil ter, kar je treba posebej poudariti, pridobil prvo žensko.

Naravovarstveni odsek je opravil načrtovane izlete, ki so se jih udeležili tudi številni mladi planinci. Načelnica odseka Olga Kržan je večča pri pripravi zanimivih programov, zna pa poskrbeti tudi za to, da je vsakoletna čistilna akcija planinskih poti obiskana dokaj množično. Letos so se vključili tudi učenci OŠ Artiče in OŠ Brežice.

Nadaljevala se je tradicija **planinskih večerov**. Priča smo bili zanimivim predavanjem s popotovanj doma in v tujini naših članov kakor nekaterih predavateljev iz sosednjih društev.

Na tem mestu se zahvaljujemo Upravni enoti Brežice za gostoljubje v njihovih prostorih. V tem letu smo še enkrat selili pisarno, tokrat znotraj

istega objekta na Nogometnem stadionu Brežice.

Družinski tabor je bil v letošnjem letu izpeljan v Bovcu. Udeležba je bila številčna, udeleženci pa zadovoljni. Vodnikoma Toniju Hribarju in Nuši Vanič, ki sta tabore vrsto let organizirala in vodila, se zahvaljujem za njuno dolgoletno vodenje in predano delo. Odločila sta se namreč, da v prihodnjem letu vodenje družinskega tabora prepustita novi ekipi. Cena tabora je bila ohranjena na ravni leta 2017. Izpeljan je bil tudi **planinsko – orientacijski otroški tabor** na Celjski koči. Štiridnevnega tabora so se udeležili mladi planinci iz OŠ Artiče in OŠ Dobova.

V vodniškem odseku so poskrbeli, da so se vodniki udeležili **usposabljanj za pridobitev licenc** za vodenje izletov. Konec leta 2018 se je vodniškemu odseku pridružila **nova vodnica**, Ana Novak. Društvo ima tako 15 aktivnih planinskih vodnikov. V letu 2019 načrtujemo, da bo izobrazbo pridobil še najmanj en član.

Na pobudo planinskih vodnikov smo v letu 2018 **opremili vodnike** z novimi društvenimi flanelastimi srajcami. Srajce so dobili tudi tisti člani društva, ki s svojim delom prispevajo k izpolnjevanju društvenega programa. Brez njihovega prostovoljnega dela društvo ne bi bilo tako uspešno, kot je.

Tudi v letu 2018 je društvo poskrbelo, da smo posameznim skupinam **sofinancirali** stroške prevoza enega izleta, seveda če je bil izlet organiziran. Tako ohranjamo lani zastavljeni cilj, da je vsak član, ki se udeležuje izletov v organizaciji društva, deležen ugodnosti praktično v višini plačane članarine, ki ostane planinskemu društvu.

Četrtrič zapored je bila skupaj s Knjižnico Brežice izpeljana **prireditvev Brati gore**. Tokratna tema je bila knjiga Vikija Grošlja, v kateri je opisal svoje osvajanje najvišjih vrhov vseh celin. V sklopu prireditve je bila v knjižnici postavljena razstava Narava gorskega sveta – včeraj, danes, jutri, ki sta jo skupaj pripravila Zavodom RS za varstvo narave in Planinska zveza Slovenije. Na ogled je bila mesec dni. QUdeležili smo se večine **sej MDO Zasavja in skupščine PZS**, ki je bila letos v Šoštanjju.

Izpeljali smo vse **tradicionalne aktivnosti** PD Brežice:

Pohod	Število udel.
12. Pohod Po poti slovnskega tolarja	125
33. Pohod po Brežiški planinski poti	55
42. Pohod po poteh Brežiške čete	110
36. Martinov pohod	24
25. Nočni pohod na Cirknik	22

Ohranili smo **stike** in skupne aktivnosti s prijateljskimi drušvi, športno zvezo Brežice (sodelovali smo v akciji Brežiški športni vikend, ki se ga je udeležilo več kot 30 pohodnikov) in Občino Brežice Civilno zaščito (sodelovali smo na predstavitvi PD Brežice v okviru predstavitve CZ in njenih dejavnosti v mesecu maju pri OŠ Brežice, oktobra pa se udeležili mednarodne konference CZ v Mladinskem centru Brežice).

V letu 2018 smo skupaj opravili veliko večjih in manjših opravil, ure **prostovoljnega dela** lahko štejemo v tisočih – pri vodenju

Dobro jutro sonce | Foto Mira Kofler

izletov, tabora, markiranju in čiščenju planinskih poti, organizaciji, pripravi in izvedbi predavanj za planinske večere, še več za to, da so izšli Utrinki, da smo uživali v planinsko obarvanih prireditvah, da smo se naravovarstveno izobraževali in čistili okolje, opravili množico administrativnih in tehničnih opravil in se udeležili pomembnejših sestankov.

Za predano delo v letu 2018 **se zahvaljujem** vsem članom upravnega odbora in sodelavcem, vodnikom, markacistom, mentorjem, tistim bivšim članom UO, ki so ohranili stik z novim in prevzeli v izvedbo tudi določene naloge, vsem poverjenikom, ki so vse leto vestno pobirali članarino, gospodarju, praporščakoma,

urejevalcu spletne strani in društvenih omarič. In ne nazadnje se zahvaljujem Občini Brežice, ki prepoznava dejavnost društva kot pomemben prispevek k rekreativni dejavnosti za občane naše občine, Športni zvezi Brežice, s katero uigrano peljemo nekatere prireditve s tradicijo, posebej pa donatorjem društva, ki so s svojim prispevkom pomagali k uresničitvi načrtov društva: TANINU Sevnica, HESS-u Brežice, Zavarovalnici Triglav, podjetjem Integral Brebus Brežice, SL-inženiring ter AFP Dobova.

Anica Hribar, predsednica

*Brati gore 2018, z leve: Olga Kržan, vodja OVGN, Tone Jesenko, prejšnji predsednik PDB, Milena Jesenko, soavtorica prireditve, mag. Hrvoje Teo Oršanič, direktor Zavoda RS za varstvo narave, Anica Hribar, predsednica PDB, in mag. Tea Bemkoč, direktorica Knjižnice Brežice
Foto Meho Tokić*

VODNIŠKI ODSEK

Tone Hribar, načelnik VO

V letu 2018 smo vodniki PD Brežice vodili 23 izletov in 10 pohodov oziroma drugih akcij množičnega značaja. Izletov se je skupno udeležilo 451 udeležencev, pohodov pa 417. Zaradi slabega vremena je odpadlo 10 izletov, zaradi premajhnega števila prijav 4 in iz drugih razlogov še dodatni 4. Izvedli smo enotedenski družinski tabor v Čezsoči, ki se ga je udeležilo 57 članov društva. Vodniki PDB smo pomagali tudi

pri izvedbi drugih aktivnosti v organizaciji društva ali drugih organizacij in pri izvedbi izletov, ki jih je organiziral MO.

Udeležili smo se vseh za leto 2018 predvidenih izobraževanj za obnovitev licence, v svoje vrste pa pridobili vodnico Ano Novak.

ODSEK MARKACISTOV

Mehemed Tokić, načelnik odseka

- Udeležili smo se zbora markacistov MDO zasavskih in posavskih PD na Gorah in sodelovali na 6. dnevu slovenskih markacistov v Dravogradu. Z druženjem ob prostovoljnem delu smo urejali koroške planinske poti.
- Seveda nismo pozabili na domače poti, tako smo očistili in obnovili markacije na Brežiški in Tončkini planinski poti, na Poti kozjanskih borcev na relaciji Pišece – Kerinov spomenik – Veliki Špiček – Pišece ter trasirali krajšo in daljšo pot 42. pohoda Po poteh Brežiške čete, ki je tokrat potekala v okolici Pišec.
- Udeležili smo se čistilne akcije z OVGN na relaciji Čatež – Sv. Vid – Globočice ter Čatež – Mrzlava vas – Globočice.

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica

- 16 članov odseka je skupaj z markacisti počistilo poti na Šentvid, do Mrzlave vasi in Žejnega ter do Globočic. Mladi planinci iz OŠ Artiče, 20 jih je bilo, pa so se z istim namenom odpravili po Sadjarski poti
- Uspel nam je tudi naravovarstveni pohod do rastišča azaleje pri Tržišču, ki se ga je udeležilo osem planincev. Zaradi slabega vremena je odpadel izlet v Krajinski park Lahinja.
- V Brežice smo pripeljali razstavo Narava gorskega sveta – včeraj, danes, jutri; odprtje je bilo v sklopu prireditve Brati gore 2018 na strokovnem oddelku Knjižnice Brežice.

Čistilna akcija | Foto Meho Tokić

SKUPINA TORKARJI

Marjan Rovan, vodja

Poročilo pripravila Jožica Srpčič in
Tone Kostanjšek

Foto Meho Tokič

Torkarji – planinska skupina seniorjev – smo v letu 2018 opravili 40 pohodov, ki se jih je skupaj udeležilo 1499 članov. Poprečna udeležba je bila visoka: 38,93 udeležencev na pohod.

Značilnost naše skupine je, da nas ne zadrži niti slabo vreme. Veliko zanimanje beležimo za pohode na višje in bolj oddaljene planine. Zgodi se, da je avtobus premajhen. Tako je bilo, ko smo se podali na izlet v neznano, ko se nas je zbralo kar 57.

V letu 2018 se nam je pridružilo 10 novih pohodnikov. V programu smo ohranili praznovanja rojstnih dnevo, pustovanje, kostanjev piknik ter prednovoletno zaključno praznovanje, na katerem razglasimo "naj" pohodnike. To so postali: **Marjan Rovan** z udeležbo na vseh 40-ih pohodih, **Dobrila Seka Lorenci** z 39-imi in **Nada Pavlič** z 38-imi.

PLANINSKI VEČERI V LETU 2018

Monika Volk, organizatorica planinskih večerov

V letu 2018 smo planinci, ki nas zanimajo drugi kraji in običaji, spremljali v sliki in besedi popotovanja naših članov, enkrat pa je bil z nami tudi član PD Lisca Sevnica:

- 17. 1. 2018: **Češki hribi – Narodni park Krkonoši**; zanimivi utrinki s popotovanja; predstavitev: Danica Fux, PD Brežice;
- 28. 3. 2018: **Peru** – latinsko-ameriška dežela osupljivih nasprotij, nekaterih najlepših krajin našega planeta, veličastne lepote Andov in čudežnega sveta Inkov; predstavitev: Milena Jesenko, PD Brežice;
- 11. 4. 2018: **Delovanje civilne zaščite** Občine Brežice; predstavitev: Roman Zakšek, višji svetovalec za zaščito in reševanje v občinski upravi Občine Brežice;
- 19. 9. 2018: **Od Paleochore do Sfakie** (del evropske pešpoti po Kreti – E4); večdnevna pohodniška izkušnja, dolga 66 km, polna osebnih občutkov in zanimivih dogodkov; predstavitev: Sara Gregl, PD Brežice;

- 17. 10. 2018: **Gruzija in Armenija**; popotovanje po sončni strani velikega Kavkaza na meji med Evropo in Azijo, pisano na kožo ljubiteljem odmaknjenih krajev, tradicij, kulture in narave; predstavitev: Vinko Šeško, PD Lisca Sevnica;
- 5. 12. 2018: **Apenini**; tridnevna planinska tura v gorsko verigo vzdolž apeninskega polotoka v Italiji, doživetja in vtisi članov PD Brežice; predstavitev: Bojan Jevševar, PD Brežice.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste z nami prijazno podelili svoje vtise in razmišljanja s popotovanj, in Upravni enoti Brežice, ki nam je omogočila izvedbo planinskih večerov v svojih prostorih. Priporočamo se za nadaljnje sodelovanje.

ŠENTVIŠKA STATISTIKA

Na razglednem vrhu Šentviške gore kraljuje cerkvica sv. Vida. Ta 386 m visoki vrh je skozi vse leto privlačen pohodniški cilj za domačine in turiste iz bližnjih Term Čatež. **Branko Kopinč** že vrsto let skrbno pregleduje vpisne knjige. Iz obširnega poročila, ki ga je tudi letos namenil Utrinkom, povzemamo pomembnejše podatke. Na koncu poročila Branko vedno doda zahvalo tistim, ki mu na kakršenkoli način pomagajo pri tem opravilu.

In kaj razberemo iz statistike za leto 2018?

Obiskovalcev je bilo nekaj manj kot prejšnje leto:

- leta 2017 — 32 988 vpisov,
- leta 2018 — **30 520 vpisov.**

Številka bi bila višja, če bi se vsi pohodniki vpisali. Največ obiska je bilo **aprila** — 3618, **maja** — 3379 in **avgusta** — 3121, najmanj pa februarja in marca, 1498 oz. 1631.

Naziv »naj obiskovalka/ec« Šentvida v lanskem letu pripada **Ani Blažič** za **530 obiskov vrha** in **Milanu Cvetkoviču** za **371 vzponov**, sledijo pa Mimica Barkovič, Barbara Zagorc, Irena Zagorc in Tone Kene, vsi so bili na Šentvidu krepko čez 300-krat.

Povzela Milena Jesenko

Po šentviški preprogi / Foto Tone Jesenko

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2018

SALDO NA TRR 1.1.2018	1.024,15	ODHODKI	
PRIHODKI		1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	5.858,45
1. Prihodki od članarin	9.960,50	2. Izobraževanje planinskega kadra	497,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	5.185,56	3. Stroški planinskega taborjenja	5.250,46
3. Prispevki udeležencev tabora	4.565,00	4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	1.092,36
4. Donacije	1.700,00	5. Kilometrina (udeležba na občnih zborih, sestankih...)	708,58
5. Sponzorska sredstva	2.000,00	6. Najemnina poslovnega prostora	240,00
6. Drugi prihodki	2.497,14	7. Stroški za delovanje društva	2.206,04
PRIHODKI SKUPAJ	26.932,35	8. Stroški banke za vodenje računa	136,87
		9. Telefonija in internet	130,00
		10. Planinski utrinki (oblikovanje in tisk)	1.836,10
		11. Drugi materialni stroški	3.158,79
		12. Nakup opreme	1.101,66
		ODHODKI SKUPAJ	22.216,31
		SALDO NA TRR 31. 12. 2018	4.716,00

Nevenka Baškovič, finančnica

MLADINSKI ODSEK – IZLETI V LETU 2018

Mojca Šterk

13. januar – ČAJANKA NA OŠ ARTIČE

Na mrzlo januarsko jutro smo se zbrali pred OŠ Artiče in pred čajanko v skupinah opravili kratek orientacijski pohod. V šoli pa smo potem pomalicali in prisluhnili predsednici PD Brežice Nuši Hribar, načelnici Mladinskega odseka Nataliji Vahčič in ostalim mentoricam.

8. april – BOČ

Na čudovito sončno nedeljo, 8. aprila 2018, smo se odpravili na Boč. Zbralo se nas je kar 57 planincev, mlajših in starejših. Iz doline Kostrivnice do vrha in nazaj smo prehodili 12 km. Ob poti smo občudovali več različnih rožic in zdravilnih rastlin, najlepše pa je bilo gledati velikonočnice, ki so zacvetele ravno po veliki noči. Na vrhu so se najbolj pogumni povzpeli tudi na 20-metrski stolp, kjer vedno zelo piha, tudi tokrat je. Čisto na vrhu stolpa je nadmorska višina 999 m, da smo dosegli 1000 m, je bilo potrebno iztegniti roke. Pri Koči na Boču smo se malo okrepčali in se po drugi poti vrnili na izhodišče.

12. maj – GOLICA

Bilo nas je res veliko, kar 66, in že na začetku smo se razvrstili v tri skupine. Naše izhodišče je bilo na Planini pod Golico. Prvi postanek smo imeli v Koči na Golici. Potem smo krenili proti vrhu 1835 m visoke gore, kjer nas je pričakal sneg.

Proti Javorniškemu Rovtu smo se vračali po grebenski krožni poti. Najlepše je bilo občudovati narcise v razkošnem razcvetu. V Domu na Pristavi smo se okrepčali in prijetno utrujeni krenili domov.

30. september – VELIKA PLANINA

Ravno se je naredil prelep sončen dan, ko smo krenili na pot s Kranjskega Raka do Male planine. Postanek smo imeli v Domžalskem domu, potem pa smo se sprehodili še do Gradišča in Zelenega roba in po krožni poti nazaj po Marjaninih njivah. Ves čas smo občudovali Kamniško-Savinjske Alpe, nebo je bilo jasno in brez oblaka. Domov smo se vrnili polni pozitivne energije.

4. november – VREMŠČICA

Poln avtobus nadobudnih planincev se je ustavil v Senožečah, od koder smo krenili proti Vremščici. Pot je bila lepo položna, vreme krasno, samo na vrhu nas je malo prepihalo. Družba je bila pisana in nasmejana. Vsi zadovoljni in – kot se spodobi – prijetno utrujeni, smo se vrnili domov.

MLADINSKI ODSEK - TEKMOVANJA 2018

Mojca Šterk

PODROČNO PLANINSKO ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE, 14. april 2018

Na sončno soboto, 14. aprila 2018, smo se udeležili področnega planinskega orientacijskega tekmovanja v Ljubljani, v Šentvidu. Pri odkrivanju kontrolnih točk po razgibanem terenu (predvsem gozdnem) smo bili zelo uspešni. Ekipa »Veseli hram junior« (Filip Škaler, Din Baznik in Gal Urbanč) je prehodila pot v idealnem času treh ur in osvojila 1. mesto v kategoriji A (najmlajši). Ekipa »Cerkljanska banda« (Jan Irt, Denis Žveglič in Rok Vintar) pa je morala prehoditi težjo in dosti daljšo pot in na koncu osvojila 2. mesto v kategoriji B (starejši učenci).

Skupina iz kategorije A se je uvrstila naprej na **državno planinsko orientacijsko tekmovanje SPOT 2018**, ki je potekalo **13. maja 2018 v Komnu na Krasu**. Žal je zmanjkalo nekaj malega za stopničke, konkurenca je bila res huda.

PLANINSKO ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE, 11. november 2018

Naša ekipa (kategorija B) je prehodila pot v dobrih treh urah, našli so vseh deset orientacijskih točk po pobočjih Šmarne gore in osvojili 2. mesto, takoj za ljubljansko ekipo. Se je pa med tekmovanjem enemu našemu tekmovalcu zgodilo, da je izgubil kar oba podplata s planinskih čevljev.

Vse foto Mojca Šterk

PLANINSKA SKUPINA NA OŠ ARTIČE

Natalija Vahčič

V planinsko sekcijo je vključenih 54 učencev od prvega do osmega razreda. V tem letu smo opravili 13 izletov, nekaj sami, nekaj v okviru PD Brežice, Mladinskega in Naravovarstvenega odseka društva in nekaj v sodelovanju z Orientacijskim klubom Brežice. Na izletih so se nam pridružili tudi starši.

Planinski pohodi so prava priložnost, da krepimo socialne vezi, se bolje spoznamo in nismo obremenjeni s hitrim načinom življenja. Smeh, dobra volja, radovednost in veliko poguma so naši stalni spremljevalci na raziskovalnih poteh, ki nas vedno znova obogatijo z lepimi spomin.

Datum	Cilj	Št. udel.
13. januar	čajanka na OŠ Artiče	22
26. januar	Grmada	40
23. februar	občni zbor PD Brežice	16
23. marec	čistilna akcija	11
8. april	Boč	12
22. april	Botanični vrt Ljubljana	24
12. maj	Golica	11
27. junij	Celjska koča	41
28. junij	Grmada nad Celjem	39
29. junij	Tolsti vrh nad Celjsko kočo	2
7. oktober	pohod po Artiški sadjarski poti	27
17. november	ob savi na grad Rajhenburg	17
20. december	orientacija po Brežicah in srečanje z Vikijem Grošljem	15

PLANINSKA SKUPINA NA OŠ GLOBOKO

Nataša Plevnik

Izvedli smo naslednje planinske pohode oziroma izlete:

- 13. 1. 2018 — čajanka na OŠ Artiče z orientacijo (4 udeleženci),
- 12. 5. 2018 — Golica (5 udeležencev),
- 2. 6. 2018 — Šentvid (3 udeleženci),
- 29. 9. 2018 — Velika planina (2 udeleženca).

Lina Pintarič, 3. r. OŠ Artiče

Žan Jeršič, 3. r. OŠ Artiče

Lepa mi je pokrajina.
Všeč so mi gorske živali.
Všeč mi je, ker ni avtomobilov.
Lep je razgled v dolino.
Rad hodim v hribe.

Žan Jeršič, 3. r. OŠ Artiče

Pozimi grem smučat.
Gorski zrak je svež in čist.
Lepe so mi rože, ki rastejo v gorah.
Rad sem v planinskih kočah.
Slapovi lepo šumijo.

Jan Jeršič, 3. r. OŠ Artiče

GORE SO ZAKON

Zala Kvartuh, 3. r. OŠ Artiče

Moj hobi je planinarjenje. Z razredom smo bili v planinski šoli v naravi na Gorah. Gore so zakon! Tam so imeli srčkano psičko. Vsako jutro smo si umili zobe, si oblekli jopice, pozajtrkovali, obuli čevlje in stekli do psičke. *Gore so zakon!*

Hodili smo na izlete in bili v Mišinem dolu. Tam smo jezdili konje in jih hranili. Na partizanski poti smo srečali starejše planince, ki so nam povedali zgodbo iz časov vojne. *Gore so bile zakon!*

Zala Kvartuh, 3. r. OŠ Artiče

Alina Kastelic, 3. r. OŠ Artiče

ZLATA ROŽA

Alina Kastelic, 3. r. OŠ Artiče

Tam nekje je zlata roža,
tam v gorah,
tam v višavah zlata roža skriva se.

Tam pri slapu tiho raste,
Tam kjer Kekec je doma.
In še danes dedek pravi,
da točno tam jo bom našla.

IZ DNEVNIKA PLANINSKEGA TABORA, ČEZSOČA 7. – 14. julij 2018

Nuša Vanič, vodja tabora

Sobota: Po namestitvi smo se okoli 16. ure odpravili peš do slapa Boka. Večernemu zboru je sledila priprava na turo in spanje.

Nedelja: Cilj ture je bila točka nad Klužami na višini 1313 m. Pri trdnjavi Hermman smo se razdelili v dve skupini. Prva z vodnikoma Simonom in Tonijem in 30 udeleženci je cilj tudi dosegla prva. Druga skupina se je na dveh tretjinah poti razdelila v dva dela. Prvi z vodnikoma Francijem K. in Francijem P. ter 14 udeleženci je nadaljeval pot do vrha, drugi z vodnicama Nušo in Andrejo ter 10 udeleženci se je vrnil na izhodišče. Popoldan smo se odpravili k Soči.

Ponedeljek: Cilj ture je bil Matajur. Zaradi različnih izhodišč in organizacije prevoza smo se že v taboru ločili v dve skupini. Prva z 38 udeleženci je štartala iz Avse in za pot potrebovala dve in pol do tri ure. Vodniki na daljši poti so bili Tone, Simon in Franci K. Druga skupina z 20 udeleženci je štartala od Koče pod Matajurjem na italijanski strani. Vodniki na krajši turi so bili Nuša, Andreja in Franci P. Do vrha so porabili uro in pol. V tabor smo se vrnili po različnih poteh. Popoldan so se otroci igrali ob Soči, zvečer pa smo zakurili taborni ogenj.

Torek: Cilj ture je bil obhod Kobariške zgodovinske poti. Parkirali smo pri tovarni Planika v Kobaridu, kjer se nam je pridružil tudi kobariški vodnik Joško Kodermac. Ogledali smo si Napoleonov most, slap Kozjak, ostanke italijanskih kavern in položajev iz 1. svetovne vojne, se po strelskih jarkih povzpeli do Tonocovega gradu, kjer smo malicali, nato pa se mimo italijanske kostnice s cerkvijo sv. Ane vrnili v Kobarid. Ture se je udeležilo 51 tabornikov. Kdor je želel, si je potem v lastni režiji ogledal znamenitosti Kobarida. Popoldan je minil ob družabnih igrah in druženju.

Sreda: Dan je bil brez organiziranih dejavnosti, da so si udeleženci izbrali aktivnosti po svoji volji (rafting, adrenalinski park, muzej ipd.). Popoldan so Irena Hribar, Jadranka Štingl, Nuša Vanič, Nikola Kruc, Mojca Libenšek in Lidija Štarkl pekle palačinke.

Matajur | Foto Nuša Vanič

Krnsko jezero | Foto Sašo Pavlič

Mala in Velika korita Soče | Foto Mojca Libenšek

Četrtek: Cilj ture sta bila Krnsko jezero in Krn. Prva skupina, ki se je odpravila na vrh — 8 udeležencev ter vodnika Tone in Franci P. —, je tabor zapustila ob šestih, druga skupina s 35 udeleženci in vodnikoma Nušo in Francijem K. pa ob osmih. Obe skupini sta cilj osvojili v predvidenem času. Posebnosti na poti ni bilo, le počitek ob Krnskem jezeru je bil zaradi lepega vremena in prijetnega vzdušja precej daljši od načrtovanega.

Petek: Po jutranjem zboru so se udeleženci razdelili v več skupin: večina je šla pod vodstvom Toneta pogledat Mala in Velika korita Soče, nekaj se jih je odpravilo z vzpenjačo na Kanin, štirje so obiskali muzej v Trenti. V popoldanskem času smo se vodniki in udeleženci odpravili na "taborolovščino", ki so jo zelo uspešno pripravili Kaja Rožman, Anže in Benjamin Pšeničnik, Gaja Pavlič, Rea Bergant in Oskar Lokar. Pot je vključevala slepo stezo, pajkovo mrežo, ciljanje tarče s kamenčki, postavljanje stolpa iz ploskih prodnikov Soče, iskanje zaklada na drugem bregu reke, reševanje planinskih ugank in matematične enačbe ter postavljanje in prižig mini tabornih ognjev. Ob zaključku smo prepevali, organizatorji poti so bili deležni številnih pohval.

Sobota: Podiranje šotorov in pospravljanje opreme je potekalo zelo hitro. Tabor smo zapustili okoli 12. ure.

Mladi taborniki | Foto Nuša Vanič

Priznanja članom PDB v letu 2018

Planinska zveza Slovenije je podelila

srebrni častni znak PZS

IVKU GODLERJU

za dolgoletno vsestransko pomoč pri organizaciji in izvedbi pohoda k spomeniku slovenskemu tolarju

in

srebrni častni znak

MILANU TOMIČU

za večletno prizadevno in vestno delo markacista.

Planinska zveza Slovenije je podelila

pohvalo PZS

VERI POLAK

za večletno vsestransko pomoč pri izvajanju društvenega programa

in

pohvalo PZS

MOJCI ŠTERK

za večletno uspešno delo z mladimi planinci, za udeležbo na tekmovanjih Mladina in gore in za vodenje izletov.

Planinsko društvo Brežice je podelilo

društveno zahvalo

MONIKI VOVK

za vestno in zanesljivo opravljanje nalog v upravnem odboru društva.

Foto / arhiv društva

VISOKI JUBILEJ IVANA VEBLETA

22. maja 2018 je častni član PDB Ivan Veble obeležil 90 let življenja, od tega jih je kar 60 namenil planinstvu. Z Marijo, njegovo ženo, častno predsednico PDB, sta bila sinonim brežiškega planinstva. O svojem delu v PDB je spregovoril novinarju Posavskega obzornika Roku Retlju, ki nam je prijazno dovolil ponatis.

"S pokojno ženo Marijo sva bila pobudnika aktivnejšega delovanja PD Brežice. Ves čas sva skrbela za podmladek, vse šole v brežiški občini so takrat imele mentorje za planinsko vzgojo, organizirali smo družinske planinske tabore, ki se jih je v preteklosti udeležilo tudi več kot sto otrok in njihovih staršev. Imeli smo tudi vsakotedenske pohode po Sloveniji in izven meja. Z ženo sva 38-krat osvojila Triglav, nazadnje pred tremi leti, ko sva za njen 90. rojstni dan še zadnjič skupaj stopila na najvišji slovenski vrh. Bila sva tudi na Mont Blancu in Nordkappu. Vzpon na najvišjo goro Evrope si bom za vedno zapomnil, saj so mi na skoraj 5000 metrih nadmorske višine zmrznili brki in obrvi. Včasih smo kot vestni planinci vstajali že ob štirih zjutraj in ob šestih krenili na pohode. Vse je bilo bolj preprosto, imeli smo svoje planinske obleke, a seveda nismo bili tako dobro opremljeni kot danes. Mladim je danes prenaporno hoditi dlje časa, ko sem bil sam v njihovih letih, smo hodili tudi po osem, devet ur v kosu in se ni nihče pritoževal. Planinstvo je vzgled aktivnega in zdravega načina življenja, dobro je za počutje, sicer pa mi je vedno pomenilo kot neke vrste hobi."

Rok Retelj, Posavski obzornik

Spoštovani Ivan!

*Ko korak ne zmore več osvajati strmin, planinca dvigajo v višave
v njem shranjene nepopisno lepe podobe gorskega sveta.
Verjamemo, da take misli in spomini grejejo Tvojo sedanost.
Naj Te spremljajo tudi v prihodnost. Želimo Ti vsega dobrega.*

Brežiški planinci

A person in dark winter gear is seen from behind, walking along a snow-covered mountain ridge. The ridge is covered in deep snow with visible tracks. Below the ridge, a dense forest of evergreen trees stretches across a valley. The entire valley and the surrounding landscape are completely obscured by a thick, white sea of clouds that extends to the horizon. The sky above is a pale, hazy blue with some light clouds. The overall scene is serene and majestic, capturing a high-altitude winter landscape.

Vprašali smo in povedala sta

Foto Meho Tokić

VIKI GROŠELJ

»Ob jutrih, ko mi še ni bilo treba vstajati prezgodaj, sem že čisto buden rad poležaval. Kolena, ki sem jih krčil pod odejo, so oblikovala čudovite gore z navpičnimi stenami, položnimi grebeni in strmimi žlebovi. Takrat, ko še nisem vedel, da bom plezal in smučal po resničnih gorah, sem na tistih domišljjsko oblikovanih opravljal drzne vzpone in spuste. Ure in ure bi se bil tako predajal sanjarjenju, če me ne bi dan zvabil na plano. Tam zunaj je bilo vedno na tisoče zanimivosti, ki jih je bilo treba spoznati, videti in doživeti.«

Tako športni pedagog, vrhunski alpinist, himalajec, gorski reševalec in vodnik Viki Grošelj v svoji najnovejši knjigi Najvišji vrhovi celin popiše začetke druženj z gorami. Od strmin gozda za domačo vasjo in Šmarne gore se je povzpел na osemtisočake in še čez ter uresničil cilj »Sedem celin«. Z vzponom na Mount Vinson je to izjemno pustolovščino okronal 5. januarja 1997.

Pravite, da je prva izkušnja s tujimi gorami in stenami še bolj razburkala vašo domišljijo o potovanjih in raziskovanjih. Da se vam je zdelo, da brez tega sploh ne boste mogli več živeti. Kakšni so občutki na vrhu in kaj vas žene nanje?

Najbolj radovednost in iskanje meja lastnih sposobnosti. Na visokih vrhovih Himalaje ni posebne euforije. Bolj olajšanje, da ni treba več navzgor, obenem pa skrb, kako se bom varno

vrnil. Sreča in zadovoljstvo prideta kasneje, ko sem na varnem v bazi.

Med dogovarjanjem za gostovanje v Brežicah ste bili v Nepal. Kakšna naveza se je oblikovala s tamkajšnjim prebivalstvom in gorami?

Spoštljiv, prijateljski in hvaležen odnos tako do ljudi kot do dežele, v kateri sem doživel svoja največja gorniška zmagoslavja, žal pa tudi tragedije.

Gore dokumentirate tako pisno kot tudi fotografsko. Najnovejša knjiga šteje več kot 140 fotografij. Kako vam v plezalnih naporih uspe ujeti ustrezen trenutek še za fotografijo?

To je res zahtevno opravilo, a že zaradi sebe želim posneti vse trenutke, ki mi veliko pomenijo. Čeprav me stane veliko časa in energije, sem vesel, da to naredim. Ob fotografijah je lepše in lažje obujati spomine.

Ob vašem gostovanju v Brežicah je bila na dogodku Brati gore 2018 odprta razstava Narava gorskega sveta – včeraj, danes, jutri, ki sta jo v sodelovanju pripravila Zavod Republike Slovenije za varstvo narave in Planinska zveza Slovenije. Včerajšnjo in današnjo gorsko naravo že poznate. Kakšni sta in kakšni so po vaše obeti za naprej?

Vse je odvisno od nas ljudi. Ob spoštljivem odnosu do narave in z visoko stopnjo ekološke zavesti bo neokrnjena narava nekaj najlepšega, kar nam je bilo v življenju dano. In verjamem, da bomo to znali spoštovati in ceniti. V nasprotnem primeru pa se nam res slabo piše.

Spomnim se zapisa v knjigi, ko ste bili s prijatelji leta 1974 v gorah nad Chamonixom v Franciji. Takrat so vam policisti prinesli plastične vreče in vas prosili, da ob odhodu počistite prostor za seboj, vreče za smeti pa odnesete do ceste, kjer jih bodo pobrali smetarji. Je bila to zgolj izjema ali pogosta praksa?

V tistih časih nismo imeli dovolj denarja, da bi lahko taborili v campu. V vsakem primeru pa bi, tudi brez solidarne pomoči policistov, taborni prostor kar najbolje očistili. Tudi zato, ker smo vedeli, da se bomo prihodnje leto spet vrnili.

V zadnjih letih se vse bolj udejanja zveza »gore in ljudje«. Če se malce pošalimo, bi na posameznih poteh predusem v poletnih mesecih

skoraj že morali postaviti semaforje. Kakšni so po vašem mnenju vplivi in učinki množičnega obiska gora?

Gore so last nas vseh. Ob odgovornem obnašanju obiskovalcev ne vidim večjih problemov. K sreči so zaenkrat še dovolj »prostorne«, da v njih najdemo mirne in samotne predele, če želimo.

Festival Brati gore v Brežicah že tradicionalno poteka v navezi planinci in knjižničarji, zato naj spregovori še knjižničarka v meni. Ste plodovit pisec o planinah, planincih, Nepalu in Himalaji, avtor šestnajstih in soavtor več kot dvajsetih knjig ter pisec člankov v domačih in tujih revijah ter časopisih. Ste na drugi strani tudi strasten bralec? Če ja, kaj radi berete in nam priporočate v branje?

Menim, da sem celo bolj strasten bralec kot pisec. Ne mine dan, ko ne bi bral vsaj ene ali dveh knjig. Seveda so mi najljubše dobre gorniške knjige, z

zanimanjem pa segam tudi na druga področja. Eden mojih najljubših pisateljev je alpinistični kolega Tadej Golob. Od tujih pa bi izpostavil vse, kar je napisal Kurt Vonnegut.

Prav skozi knjige sem si oblikoval svoj pogled na svet in menim, da knjižničarji opravljate sila pomembno delo. Zato vam želim veliko uspeha tudi v prihodnje.

Srečno, razgledno in z varnim korakom, spoštovani Viki Grošelj!

Mateja Kus

*Everest, 8848 metrov,
najvišja gora Azije in sveta | Foto Viki Grošelj*

Foto arhiv društva

LAURA RUEH

Milena Jesenko

Klepetati z Lauro je prijetno. Ker je prijazna sogovornica, zgovorna, nasmejana. Tako poznamo mnogi planinci, vsekakor pa tisti, ki se radi ustavimo v »Vrtnici« na kavi, čaju ali pa se samo pridemo k njej prijaviti na planinski izlet in poravnat članarino. Laura je namreč dolgoletna poverjenica PD Brežice za to prostovoljno delo. To pa je razlog za predstavitev v naših Utrinkih.

Mami Katarini, Primorki, in očetu Primožu, Brežičanu, se je rodila v Postojni. Ampak njene korenine po babičini plati segajo tudi na gorenjski konec, v Bohinj. Pestra in zanimiva je pot njenih prednikov, vsekakor pa s posebnim žarom pove, da je njen dedek Branko Rueh takoj po drugi vojni ustanovil v Brežicah glasbeno šolo. Bil je poklicni glasbenik, v orkestru ljubljanske opere, in kasneje nekaj časa v Zagrebu, je igral saksofon in klarinet. Poročen je bil »z odlično prodajalko najkakovostnejšega porcelana pri imenitnem ljubljanskem trgovcu«, kot se je tedaj lepo slišalo. In kako so Ruehovi prišli v Brežice? Pradedek in prababica sta leta 1923 tu kupila hišo in imela v njej kleparsko obrt. Kasneje je bila stavba nekajkrat obnovljena. Leta 1980 pa je njena mama odprla v njej okrepčevalnico in ta še vedno deluje. »Poglej naključje: ravno danes je 38 let, kar se je to zgodilo!« pove. To je hiša, na katero je vezano vse Laurino življenje.

In kako da po maturi na brežiški gimnaziji ni –

kot večina maturantov – odšla študirat? »Ah, to je posebna zgodba. Ko sem bila zelo mlada, pa tudi zdaj, me je zanimalo vse mogoče: etnologija, glasba, psihologija in še marsikaj. Da bom razmislila, sem rekla. No, in še vedno razmišljam.« Nasmejeva se, pa doda, da si je vmes nabrala 35 let delovne dobe v lokalni in da ima svoj posel zelo rada. »Gostje to občutimo,« rečem in preusmerim pogovor na planinstvo.

Tu takoj nastopi Marija Veble, pokojna legenda brežiškega planinstva. Bila je Laurina profesorica športne vzgoje. Na njeno pobudo je gimnazija nabavila tekaške smuči, vodila je skupine telovadk pri takratnem TVD Partizan, dijake je navduševala za planinstvo. Laura je sicer že prej vzljubila gore, saj je hodila vsake počitnice k sorodnikom v Bohinj, kjer so se drsali, sankali, smučali, obkroženi s prelepimi pogledi na gorski svet tam okoli. Marijino »novačenje« v planinske vrste je bilo samo še pika na i, izleti z njo so jo povsem zasvojili. »Moram pa se dopolniti: ne le Marija, pred njo sta me navdušila že Mario Grgičević in Meta Petrič, mentorja planincev na OŠ Brežice. S kakšnim entuziazmom sta se nam posvečala, koliko prelepih izletov sta organizirala! Pa vedno nas je bilo veliko, nikogar ni bilo treba prepričevati, naj gre v soboto ali nedeljo v hribe.«

Zaradi narave svojega dela se na Marijino nagovarjanje ni odločila, da bi si pridobila licenco vodnice PZS. Je pa prevzela delo poverjenice za pobiranje članarine, obveščanje o planinskih izletih, zbiranje prijav. A sedaj razmišlja, da bi to opustila, saj so današnje možnosti že take, da se vsak lahko prijavi po internetu neposredno pri vodniku, s čimer tudi odpadejo kakšne neuskklajenosti.

Laura ima nadvse rada zasavske hribe, posebej pozimi. Rada doživlja čarobnost gorskega sveta sama ali v manjši družbi. Pa vendar se veseli tudi organiziranih skupinskih izletov. V čem vidi njihovo prednost? »Predvsem v varnosti. Licencirani vodniki imajo znanje in vzbujajo potrebno zaupanje, kar je posebej pomembno, ko se odpravimo v visokogorje. Tam so pasti in nevarnosti, ki se jih sam morda niti ne zavedaš. V našem društvu smo imeli kar nekaj odličnih vodnikov, ki nas niso samo popeljali na vrh in po malici z vrha pa v avto in domov, ampak so turi dodali ogled naravne in kulturne dediščine območja, ki smo mu namenili planinski dan, ga popestrili z zgodbami iz naše preteklosti. Močno

se mi je vtisnil v spomin izlet, ko nas je Tone Jesenko vodil iz Libelič čez Strojno. Kako nam je približal koroško zgodovino in posebnosti – recimo ogled kostnice v Libeličah, srečanje z ljudmi na visokogorski kmetiji ... Pa Ivan Tomše, Janko Meglič iz Tržiča, pokojni Janko Lapajne iz Polja v Bohinju, Borut Vukovič ... To so vodniki, ki so s svojim znanjem, izkušnjami in temeljito pripravo obogatili vsako turo.«

Laura ceni tovarištvo, da, celo prijateljstvo se razvije med planinci. *»Saj to ni čudno: planinci smo praviloma ljudje, ki nas družijo podobni interesi, prešernost, optimizem, strpnost. Po vsakem izletu, na katerem vlada tako prijetno vzdušje, me pozitivna energija drži še kar nekaj dni.«*

Pa planinski načrti za leto 2019? Nima jih še. Počakala bo na program izletov in v njem obkljukala tiste, ki se jih bo zanesljivo udeležila. Ve pa že sedaj, kakšna bo ena od njenih novoletnih zaobljub: več hoditi kot to leto! *»To sicer ponavlja leto za letom, no, delno pa tudi poskrbim za uresničitev dobrega namena,«* doda.

Za zaključek ji postavim še stereotipno vprašanje: kaj bi rada povedala, pa nisem vprašala?

»Gorski turizem,« kar plane iz nje. Pove, da je to poletje vzela na dopust v Bovec kolo, ker si je že dolgo želela z njim na Mangartsko sedlo. Ko ne bi! Kolona osebnih avtomobilov je bila praktično neprekinjena. Enako se dogaja na Vršiču. Po Pohorju in še marsikje bodo vse razrili štirikolesniki ... *»Kakšno škodo, pravi masaker delamo naravi! Močno podpiram prizadevanje PZS in nevladnih skupin za ohranjanje naravnega ekosistema, katerega del smo tudi sami. Ogrožena je celo varnost pohodnikov na planinskih poteh, saj so vozniki pogosto neobzirni, želja po adrenalinu pa tako močna, da jim ni mar ogrožanje planincev, živali, celotnega okolja. Upam in želim, da bosta novi zakon o omejitvi voženj z vozili v naravnem okolju in vzpostavitev učinkovitega nadzora vsaj malo popravila stanje glede te okoljske nemarščine, ki smo je krivi ljudje. En dober korak v varovanje okolja bi bila že uvedba prevoza z avtobusi na električni pogon do ciljne točke v najbolj obljudenih krajih, kot so Vrata, Vršič, Mangartsko sedlo. Pa resen in odločen nadzor nad kršitelji predpisov za obnašanje v gorah.«*

Z Lauro sva se pogovarjali 11. decembra 2018, na mednarodni dan gora.

Proti Šentvidu / Foto Meho Tokić

Naravovarstveni utrinki

Protipoplavna zaščita / Foto Mira Kofler

INVAZIVNE TUJERODNE VRSTE V NAŠEM OKOLJU

Mojca Bogovič

V zadnjih letih je bilo v naše okolje prinesenih več rastlinskih in živalskih vrst, ki v Evropi niso domorodne. Prenos organizmov sicer poteka že stoletja, na primer krompir in koruzo smo dobili iz Južne Amerike. Svetovna trgovina pa se je v zadnjih desetletjih močno povečala in povzroča mnoge, tudi nepričakovane posledice.

Tujerodna vrsta je katerokoli živo bitje, ki je bilo namerno ali nenamerno zaneseno na območje zunaj svoje naravne razširjenosti in ga brez človekove pomoči ne bi moglo doseči.

Invazivna vrsta je tista, ki se hitro širi, povzroča škodo domorodnim vrstam in življenjskemu okolju ter lahko vpliva na gospodarstvo in zdravje ljudi. Rastline se prodajajo v trgovskih centrih kot okrasne za dom in vrt – od tu pa lahko »pobegnejo« v naravo, tudi človek jih nimalokrat sam prenese v naravno okolje. Živali in glive pa so velikokrat »slepi potniki« pri transportu blaga z drugih celin.

V novem okolju se ustali le majhen del tujerodnih vrst. Nekatere v novem domovanju nimajo naravnih sovražnikov, zato se lahko nezadržno širijo. Posebno nevarnost predstavljajo vrste, ki se širijo v naše gozdove. Nekatere rastline zaradi svoje agresivnosti lahko one-

mogočijo naravno obnovo domačih vrst. Glive ali žuželke poškodujejo drevje do tolikšne mere, da je les razvrednoten ali propadejo kar cela drevesa. To pa je že pomembna gospodarska škoda.

V obdobju po hudih ujmah – žled, vetrolomi – je nastalo veliko огоlelih površin, kjer imajo invazivne vrste dobre možnosti za širjenje. V Sloveniji je že močno prisoten **japonski dresnik**, ki je bil prvotno namerno vnesen za utrjevanje brežin. Zdaj se nezadržno širi ob vodotokih in marsikje resno ogroža pomlajevanje poplavnih gozdov.

Pred leti smo z uvozom sadik kostanja vrste maroni vnesli **kostanjevo šiškario**, ki se je kasneje z vzhodnega in zahodnega mejnega pasu zelo hitro razširila v notranjost Slovenije in praktično napadla vse naše kostanjeve gozdove. Čebelarji so beležili velik upad pridelave kostanjevega medu, maronov so prav tako pridelali bistveno manj. Osico, ki povzroča šiške, je k sreči prav kmalu začela zatirati sorodna parazitoidna osica in naši kostanji so ponovno ozeleneli.

V zadnjih letih je precej pozornosti namenjene javorovemu raku. Gliva, ki povzroča rakave rane na deblih tega plemenitega listavca,

lahko pomeni veliko ekonomsko škodo v naših gozdovih. Prav tako **hrastova čipkarka**, ki je prišla iz sosednje Hrvaške. Pogosti močni napadi na liste lahko oslabijo še tako trdne orjake.

V javnosti so običajno bolj prepoznavni in odmevni ukrepi na tiste vrste, ki neposredno ogrožajo človeka in njegovo zdravje. Tako na primer **ambrozija** in **orjaški dežen** povzročata neprijetne oblike alergij. Zatiranje ambrozije pa kljub obsežnim akcijam ni bilo uspešno in je praktično že udomačena vrsta.

Slovenski gozdovi so pomemben ekonomski vir, njihova okoljska vloga je izjemna in imajo visoko biodiverzitetu. Gozdarji si močno prizadevamo, da bi čim bolj uspešno preprečevali vnos in širjenje tujerodnih vrst v naše okolje. Ob rednem delu smo pozorni na vse nove pojave, ki jih tudi skrbno beležimo v informacijski sistem. Vključeni smo v projekt LIFE ARTEMIS, v sklopu katerega je vzpostavljen sistem zgodnjega odkrivanja in hitrega odzivanja na tujerodne vrste. Vse informacije se zbirajo v informacijskem sistemu Invazivke, ki je na voljo preko mobilne (Google Play) in spletne aplikacije (www.invazivke.si). Oboje je namenjeno tudi širši javnosti.

Za preprečitev vnosa in omilitev posledic, ki nam jih lahko povzročijo invazivne tujerodne vrste, pa so ob gozdarjih pomembna tudi prizadevanja vseh drugih institucij in ljudi, ki nam je mar za okolje.

Kostanjeva šiškarka | Foto Mojca Bogovič

DRUGAČEN RAZGLED S ŠENTVIDA

Barbara Kink, Zavod za varstvo narave, OE Novo mesto

Človek je v zadnjih stoletjih močno spreminjal prostor ob Savi med Krškim in Brežicami, najprej zaradi optimalnega izkoristka rodovitne zemlje in zagotavljanja poplavne varnosti bližnjih naselij. Podoba Vrbine in Amerike pa se je najbolj spremenila v zadnji četrtini 19. stoletja, ko so z obsežnimi regulacijskimi deli na reki Savi na območju Krško-Brežiškega polja postopoma izginjale izredno razvejane aktivne struge nekdanje po širšem območju razlivajoče se Save. Zadnje največje spremembe pa so nastajale pred našimi očmi v preteklih letih z umeščanjem HE Brežice, ki je peta hidroelektrarna v verigi šestih na spodnji Savi.

Kratka osebna izkaznica reke Save: njena struga poteka po Krško-Brežiški kotlini med Krškim na severozahodu, Podbočjem na jugozahodu in Brežicami na vzhodu. Krško-Brežiška kotlina je v geološkem smislu v celoti

prekrita s prodnimi savskimi zasipi, ki so bili nanoseni v plasteh ali pa neposredno na terciarnih usedlinah.

Z izgradnjo hidroelektrarn se je na odseku reke Save med HE Vrhovo in HE Brežice izoblikovala veriga akumulacijskih bazenov. V reki je prišlo do velikih sprememb, kot so zmanjšanje hitrosti vode, nalaganje drobnih usedlin ter kopičenje organskih in anorganskih snovi na rečnem dnu. Obstoječa akumulacijska jezera so sicer pretočna, vendar se je vodno okolje spremenilo v taki meri, da vpliva na življenje in razširjenost večine živalskih vrst, med njimi najbolj neposredno posameznih vrst rib, predvsem tistih, ki potrebujejo hiter tok; med takimi so številne že dokaj redke in ogrožene. Zaradi tako velikih sprememb se nekateri vplivi, zlasti ko se kopičijo, pokažejo šele po več letih obratovanja.

V sklopu dolgoročnega umeščanja HE

Brežice v prostor so bili načrtovani tudi številni t. i. »ukrepi za naravo«, da bi zmanjšali vpliv posega na obeh bregovih Save. Vsi pa kljub obratovanju HE Brežice še vedno niso izvedeni. Predvidena je nadomestitev štirih gramoznic v Vrbini, ki so bile zalite z akumulacijskim jezerom: dve kot velika povezana razširitev vodne površine pri Racelandu s ciljem vzpostavitve življenjskega prostora za ptice, ena blizu Močnika za želvo močvirsko sklednico in ena za dvoživke blizu mesta. Potrebno je nadomestiti uničena suha travišča in mehcolesne loke. V akumulacijski bazen so umeščeni elementi razgibanja brežin, plitvin, zasaditev, med njimi tudi štirje otoki in trije splavi, ki bodo prvenstveno namenjeni gnezdenju čiger in galebov. Na razširjenih delih nasipa na desnem bregu so izvedeni poskusi gnezdilnih sten za vodomca. Zaradi poseka velikih količin drevesne vegetacije je bilo na ostalih linijskih strukturah, predvsem na levem bregu Save, postavljenih skoraj 90 netopirnic in 23 ekocelic za hrošče. Ob avtocesti so za primer ekstremnih vodostajev poskrbeli za nadvišanje terena za umik divjadi. V bližini

jezovne zgradbe je bil narejen prehod za vodne organizme. Nekatero od teh ureditev so že prevzele svojo funkcijo, druge potrebujejo še nekaj popravkov. Pričakujemo, da bo akumulacijski bazen predvsem pozimi postal eno pomembnejših prezimovališč za vodne ptice v Sloveniji, spomladi pa zadrževališče in gnezdišče do sedaj ne tako pogostih čiger in galebov. Območje HE Brežice je že naselil bober.

HE pa na območju ne služi samo običajnemu namenu, torej zagotavljanju potrebne električne energije v elektroenergetsko omrežje, temveč v svojem prostorskem okviru zajema tudi druge dejavnosti, tako rekreacijske, turistične, kulturno-izobraževalne. Pomembno pa je, da se pri rabi zavedamo osnovnega namena posamezne ureditve. Za vse pohodnike je verjetno najbolj zanimiva mreža novih poti, ki omogoča sicer ravninske, toda dolge sprehode. Pri odkrivanju novih podob Vrbine želim, da bi opazili tudi kakšno ribo, ki bo premagala novo pot ob jezu, ptico, ki bo speljala mladiče v novih razmerah, želvo, ki se bo v skritem kotičku umirjeno sončila na plavajočem deblu.

Drugačen razgled s Šentvida | Foto Meho Tokić

NARAVA GORSKEGA SVETA-VČERAJ, DANES, JUTRI

Milena Jesenko

Zavod RS za varstvo narave in Planinska zveza Slovenije (Komisija za varstvo gorske narave) sta oblikovala razstavo, s katero želita ozaveščati širšo javnost o pomenu neokrnjenega gorskega sveta. Tudi gorska narava je vse bolj ogrožena in izpostavljena različnim pritiskom.

S fotografijami in strnjnimi besedili nam avtorji predstavijo slovensko gorsko naravo, spremembe v njej skozi čas, vplive prekomernega obiskovanja in rekreacije, zaključijo pa s pozivom k premisleku o vrednoti, ki jo predstavlja gorski svet.

Razstava je bila na ogled najprej v oktobru 2018 v knjižnici v Kranju. V Knjižnici Brežice smo jo na pobudo predsednice odseka za varstvo narave PDB Olge Kržan odprli ob prireditvi Brati gore 20. decembra 2018. Nagovoril nas je direktor Zavoda RS za varstvo narave mag. Hrvoje Teo Oršanič, ki se je ob tej priložnosti tudi zahvalil planincem za skrben odnos do naravnih danosti

in nas pozval k spoštovanju vsega, kar nam ponuja in s čimer nas bogati.

Direktor Zavoda RS za varstvo narave mag. Hrvoje Teo Oršanič

Razstava / Foto Meho Tokić

Na enem od razstavnih panojev je bil tudi tale mali test, ki ga z dovoljenjem Zavoda RS za varstvo narave objavljamo. Z odgovori nanj boste lahko ocenili svoj vpliv na gorsko naravo.

PREVERI SVOJ VPLIV NA GORSKO NARAVO

Če zahajaš v hribe in gore, se preizkusi in odgovori na spodnja vprašanja. Glede na število zelenih odgovorov poišči rezultat.

 V gore hodim največ v dvoje ali troje.

 Hrano in pijačo nesem v gore sam.

 Hođim v tišini ali se pogovarjam v zmernem tonu.

 Odpadke vedno odnesem seboj.

 Če prespim v planinski koči, prinesem posteljnino ali spalno vrečo s seboj.

 Hođim le po markiranih planinskih poteh.

 Kolesarim le po označenih kolesarskih poteh

 Turno smučam samo pozimi in po ustaljenih trasah.

 V gore se odpravim brez psa ali pa ga imam na povodcu.

 Zavedam se, da ima lahko moj obisk gora vpliv na gorsko naravo.

 V gore hodim v večjih skupinah

 Hrano in pijačo kupujem predvsem v planinskih kočah.

 Na pohodu rad glasno govorim, kličem soplanince, ..

 Odpadke včasih pustim za skalo. Odpadke pustim za skalo

 Če prespim v planinski koči, uporabim posteljnino v koči.

 Rad zavijem iz markiranih poti in hođim po brezpotjih.

 Rad se spustim s kolesom off-road čez drn in strn.

 Turno smučam po svojih trasah, tudi v aprilu in maju.

 V gore s odpravim s psom in ga spustim, da svobodno teka.

 O vplivu mojega obiskovanja gora na gorsko naravo ne premišlujem, ker ga ni..

Zmeren vpliv

8 ali več

8 do 4

Velik vpliv

4 ali manj

Posebni planinski dogodki v letu 2018

Lovrenška jezera / Foto Tone Jesenko

DAN SLOVENSКИH PLANINSKIH DOŽIVETIJ

Tone Jesenko

Planinska zveza Slovenije je 16. junija 2018, za dan slovenskih planinskih doživetij, ob sodelovanju PD Zreče pripravila pester program. Prizorišče dogajanja je bila Rogla z bližnjo in širšo okolico. Organizatorji so poskrbeli za široko paleto dejavnosti, tako so se zvrstila doživetja za mlade planince, družine in odrasle, vodeni planinski in turnokolesarski izleti, plezanje na plezalnem stolpu, predstavitev gorskega reševanja in še kaj.

Naša skupina se je odločila za eno lažjih pohodniških poti, do Lovrenških jezer smo se napotili. V prijetnem vremenu nas hoja res ni utrudila, se je pa ob vrnitvi na izhodišče vseeno prilegla topla malica.

Osrednja prireditev se je začela s sprevodom društvenih praporščakov, med katerimi je bil tudi naš Marjan Rován. Pozdravne besede nam je namenil slavnostni govorec, predsednik PZS Jože Rován, ki je spomladi zamenjal dotedanjega

predsednika Bojana Rotovnika, ki je dotlej vodil krovno organizacijo dva mandata. Ko se je iztekel kulturni program, so se planinci in planinke zavrteli ob zvokih narodnozabavnega ansambla. Brežiški planinci smo se temu veselju odrekli in se podali domov.

OB 240-LETNICI PRVEGA VZPONA NA TRIGLAV

Leta 2018 je bilo kar nekaj pomembnih planinskih obletnic, med drugimi so avgusta v Bohinju počastili tudi 240-letnico, odkar so se srčni možje iz Bohinja — Luka Korošec, Matevž Kos, Štefan Rožič in Lovrenc Willomitzer — kot prvi povzpeli na vrh Triglava. Jakob Aljaž je sicer Bohinjcem malo zameril, da mu oporekajo lastništvo kupljenega sveta na vrhu Triglava, češ da je pravzaprav njihov. Pretirano si s tem ni belil glave, saj če je dobil boj z Nemci na vrhu Triglava, bo tudi Bohinjce dal v koš. Je pa poslal svojega zvestega delovodjo Janeza Klinarja – Požganca, da malo pogleda, kaj se dogaja v krajih, kjer je toliko časa služboval in pri tem veliko naredil za slovensko planinstvo in slovensko narodno zavest. Tako lahko preberemo, kaj je Požganc sporočil svojemu ljubemu Aljažu v onostranstvo.

Janez Klinar – Požganc je bil gorski vodnik iz Mojstrane in desna roka Jakoba Aljaža. Kot izkušen in vesten delovodja je bil nepogrešljiv pri vseh Aljaževih triglavskih gradnjah: prvotni Aljažev in Triglavski dom, Staničevo zavetišče, Tomiškova pot, pot čez Prag in na Mali Triglav... Umrl je 10. 3. 1926.

Spoštovani gospod Aljaž,

po Vašem naročilu sem se podal na romanje po triglavskih dolinah in gorah, da vidim, kaj je novega v teh krajih in kako so ohranjene kočice pa poti, ki smo jih pod Vašim vodstvom gradili in z njimi odpirali pot turistom v slovenske gore. Ej, Vam povem, gospod, to ti je bila zanimiva, a naporna pot, ki Vam jo hočem nadalje opisati, da bode tudi Vam bolj jasno, zakaj so Vas Bohinjci zadnjič po eni čudni napravi klicali. Jaz niti ne vem, kako se ji reče, Vi, ki ste učeni in gospodarni, boste že vedeli, saj ste bili vedno za vsako novotarijo. Sem pa na svojem popotovanju srečal veliko ljudi, ki so te naprave tiščali k ušesom ali pa nekaj pritiskali na njih; ko sem jim voščil dober dan, pa se še zmenili niso zame. Vam povem, gospod, pa Bog mi grehe odpusti, v najinih časih se še najhujše tercialke v cerkvi niso tako oklepale rožnega venca kot se ti ljudje teh čudnih škatlic. Verjetno gre za eno novo vero, pa to boste Vi že poizvedeli, ko ste vedno imeli dobre vezi z višjo gospodo.

Ker se Vam je vedno dobro zdelo, če Vas je kdo malo gor vzel, Vam kar za začetek povem, da so Vam ob cesarski cesti postavili spomenik, tak velik, vlit iz bronu. Z roko kažete proti Triglavu, ki Vam je bil cel čas, kar ste bili na Dovjem, velika želja in radost. O, še meni se dobro zdi, da so se Vas tako spomnili. Saj veste, ko ste kupovali vrh Triglava od dovške občine, so Vas pa za čudaka imeli. Zraven spomenika je manjša gostilna, lična brunarica, ki se tudi po Vas imenuje – Aljažev hram. Ravno ko sem si to ogledoval, je eden od planincev, ki je bil tam, v tisto črno

škatlico vpil: »Ja, jaz sem tukaj pri Dolfiju, kje ste pa vi?« No, tega nisem dobro razumel, ampak saj česa drugega tudi ne dojamem.

Hodil sem po Mojstrani, grozno „nobel“ se mi zdi. Skoraj tako, kot nama je Janko Mlakar pripovedoval, da je bilo v turističnih krajih v visokih švicarskih Alpah, ko se je tam potikal. Po pravici povedano, jaz mu takrat nisem vsega verjel, danes mu pa že malo. Pa ti vidim sredi Mojstrane čudno sivo stavbo. Sem mislil, da je kaka nova cerkev za tiste, ki imajo te črne škatlice, kar sem Vam zgoraj napisal, pa so mi povedali, da je to Slovenski planinski muzej. Grem noter pogledat in srečam možakarja, ki me pozdravi in pravi, da je Požganc. To me pa le uježi, kaj boš pravil, da si Požganc, če sem pa jaz. Pošteno sva se sporekla, pa sem jaz popustil in potem me je ta novi Požganc peljal po muzeju. O, kaj vse je tam videti, Vam povem gospod, kaj so vsi ti Slovenci počeli po naših in tujih gorah!

Potem sem se pa namenil v Vrata. Iskal sem koga na Dovjem in v Mojstrani, da bi me z lojtrnikom zapeljal, pa glej ga, zlomka, konj in volov, s katerimi smo vozili gradbeni material v Vrata, ko smo gradili Vašo prvo kočico, ni več. Po cesti brzijo čudne škatle na kolesih, ki ropotajo in za njimi se kadi in praši, da človeka straši in plaši, da sem rajši kar po stranskih stezah pot ubiral. Pri Peričniku sem pa le moral nazaj na cesto. Vam povem, v časih so na cesti ležale konjske fige in so se fini gospodje, ki so se podali v Vrata, zmrdovali nad njimi, sedaj je pa zaprašeno levo in desno

daleč v gmajno, ko te škatle druga za drugo brzijo v Vrata. Zato sem vrh Krede zavil po poti pod Galerijami. Tam sem se razgledoval okoli, kje so tiste pastirske bajte in rovti, kjer smo srečevali starega Janeza Poldo in pri njem vedno dobili kaj za okrepčilo. Sedaj je pa vse zaraščeno, komaj kaj vidiš, kje je kaka bajta stala.

Tako ves zamišljen zrem naokoli, ko ti pridrvi čudna pošast na še bolj čudnem motovilu s tako debelimi gumami, kot je moja roka v nadlakti, pa nisem kak ‚švoh‘ možakar. Komaj sem odskočil, kar nekam tesno mi je bilo, pa veste, da se ne ustrašim zlepa. Pa je potem ta prikazen snela čuden pisker z glave, pa široke ‚špegle‘ in drugo navlako in izkazalo se je, da gre za človeka. Čudim se, čudim, kakega gozdarskega ali drugega orodja za opravila ni imel s sabo, pa ga povprašam, ali se od tropa ovac vrača. To se je smejal! »Ja, oča, jaz sem vendar gorski kolesar, vsepovsod se vozim, še po snegu sem se s Kredarice peljal,« je rekel in oddivjal naprej. Jaz sem pa potem jako previdno hodil. Tam, kjer je steza bolj ozka in zavita, sem najprej previdno izza grma pogledal, če mi ne drvi kaj naproti. Čemu se pa po snegu s Kredarice s temi motovili vozijo, pa razumi, kdor more. Jaz pri najboljši volji ne.

Tako bolj ali manj srečno prispem v Vrata. Ej, gospod, ko sem zagledal steno Triglava, minil me je ves strah od vsega, kar sem doživel na poti. Zaukam od samega veselja, natrgam si šopek cvetja in ga zatakнем za klobuk in jo veselo mahnem v Vaš dom, kapljica vina se mi bo prilegla. A glej ga, zlomka, mi pride naproti možakar v nekakšni uniformi in grozno strogo je gledal, še najbolj moj klobuk. Resda ni več kaj prida podoben klobuku, bolj kaki klafeti, a ne zamenjam ga za novega. No, si mislim, tole je financar, verjetno misli, da tovorim kaj preko

meje na Luknji. Ker sem imel vedno spoštovanje pred oblastmi, odkrijem se spoštljivo in pozdravim gospoda, roko s klobukom sem pa malo bolj za hrbet dal, kot je navada pri pozdravljanju oblastnih organov. A tisti hip možak poskoči, kot bi ga deset os pičilo, in prične me zasliševati, od kod mi rože za trakom klobuka. Ja, to se mi je smešno zdelo, kaj le sprašuje, saj vidi, da sva sredi rož, in lepo mu povem, da sem jih ravno natrgal. O, to sem potem slišal kozjih molitvic, ker da se ne znam obnašati v Triglavskem narodnem parku. Pogledam naokoli, ali je kje kak vrtnar, saj veste, v naših časih so parke vrtnarji negovali. Pa ni bilo nič, še ‚gartlca‘, v katerem so solato za Aljažev dom pridelovali, ni več. Ker mi je možakar povedal, da sem jo še dobro odnesel brez ‚štrafenge‘, pospravim hitro rože v nahrbtnik in jo potem s slabo vestjo skoraj po prstih mahnem čez travnik od Šlajmerjeve kočice do Aljaževega doma. Šlajmerjeva kočica izgleda kot kak hotel, a po izkušnji z rožami nisem upal nič notri pogledati, kajti vesel sem bil, da še iz te kočice ni prišel kak uradnik, da bi mi kaj očital.

Ko sem bil že skoraj pri domu, pa začne v zraku nekaj najprej brneti, potem pa vedno bolj ropotati. Skočil sem pod najbližjo smreko, misleč, nekaj se v Stenarju podira. Saj veste, odkar nam je plaz z Rogljice Aljažev dom podrl, imam ta strah še kar v kosteh. Ko le previdno pogledam izpod smreke, vidim nekaj po zraku leteti, od njega pa na vrvi visi nekaj Vašemu stolpu podobnega. V tem pridrvi množica planincev, ki so do takrat sedeli pred Vašim domom, in začne skozi črne škatlice gledati in pritiskati nanje. Tisto ropotalo se je s svojim

tovorom usmerilo proti vrhu Triglava, zato previdno povprašam najbližjega planinca, kaj je bilo to. Najprej me je nejeverno pogledal, po njegovem pogledu sodeč verjetno nisem dajal vtisa človeka, ki bi imel pod klobukom vse pospravljeno: »Aljažev stolp nazaj s helikopterjem peljejo«. Nič mi ni bilo jasno, ne zakaj stolp nazaj ne kaj je helikopter. Kar malo omotičen sem se ozrl proti Triglavu, ki ga je oblivalo jesensko sonce, in si rekel, da je bilo za

danes tole kar preveč. Zato s tem zaključujem pisanje, ko kaj več izvem, pa se Vam spet oglasim. Vi se pa pri visoki gospodi medtem malo pozanimajte, kaj je to helikopter, jaz to besedo še povem težko, se mi kar jezik zapleta. Pa saj veste, mi domačini smo bili vedno bolj za delo pa za v strme skale, učene zadeve ste pa Vi vodili. Pa brez zamere, spoštovani gospod!

Vaš vdani Požganc

Avtor besedila: Miro Eržen, podpredsednik PZS

Fotografije: Manca Čujež, PZS

Napisano za prireditev ob podelitvi najvišjih priznanj PZS za leto 2018, ki je bila v Mojstrani 1. decembra 2018.

Avtorju se zahvaljujemo, da je dovolil objavo v Planinskih utrinkih.

BRATI GORE 2018

Z VIKIJEM GROŠLJEM PO NAJVIŠJIH VRHOVIH CELIN

Mateja Kus, Knjižnica Brežice

Ko se gore in knjige »ženijo«, se krog in krog Slovenije zvrsti kopica dogodkov. Enega takih smo 20. decembra 2018 v sodelovanju pripravili Planinsko društvo Brežice in Knjižnica Brežice. Tako smo že četrtič zapovrstjo uresničili pobudo Ministrstva za okolje in prostor, koordinatorskega izvajanja Alpske konvencije v Sloveniji, in Planinske zveze Slovenije ter ob mednarodnem dnevu gora širili bogato jezikovno in literarno pestrost alpskega loka.

26. avgusta je minilo 240 let od prvega vzpona na Triglav. Očaku in varuhu slovenskih gora se kot najvišja v Alpah bohoti Bela gora—Mont Blanc, nasploh v Evropi pa je to Elbrus. Preplezati te vrhove in vrhove ostalih šestih celin našega planeta je veličasten izziv za vse, ki jim je pustolovščina pomemben del življenja. Če k temu prištejemo razkošnost razlik med posameznimi vrhovi in pokrajinami oziroma celinami, na Zemlji težko najdemo bolj barvit in zanimiv gorniški cilj.

O tovrstnih izzivih in višinah, od katerih se v glavi tudi zvrsti, je iz prve roke spregovoril športni pedagog, vrhunski alpinist, himalajec, gorski reševalec in vodnik Viki Grošelj. Njegova prva srečanja s strminami so bila povezana z gozdom za vasjo. Šmarna gora, na katero je še zdaj čustveno navezan, pa je bila njegov prvi pomemben vrh. In od tod pa vse do osemtisočakov smo se sprehodili brežiški planinci, knjižničarji in vsi obiskovalci dogodka Brati gore 2018. Posebej veseli smo bili, da so se nam v knjižnični dvorani Savice Zorko pridružili tudi najmlajši

ljubitelji gora – učenke in učenci, člani planinskega krožka iz OŠ Artiče.

5. januarja bo Wikijeva pustolovščina »*Sedem vrhov*« dopolnila 22 let. Ker za čestitke ni nikoli prepozno, smo izrabili priložnost ter osrednjemu gostu večera izrekli poklon za ta dosežek. Hkrati pa smo mu povedali, da si želimo njegovih novih sprehodov po tipkovnici računalnika in opisov doživetij v gorskem svetu.

Naš korak bo po gorski naravi še naprej varen in prijeten, če bomo skrbeli zanjo. Vse bolj je namreč izpostavljena človekovi nemarščini. K premisleku, kako ravnamo s to neizmerno vrednoto, spodbuja tudi razstava *Narava gorskega*

sveta – včeraj, danes, jutri, ki sta jo v sodelovanju pripravila Zavod Republike Slovenije za varstvo narave in Planinska zveza Slovenije. Razstavo smo na ogled postavili na strokovnem oddelku knjižnice, lepo popotnico pa ji je namenil mag. Teo Hrvoje Oršanič, direktor Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. Prireditvi in druženju v pozdrav je spregovorila še predsednica Planinskega društva Brežice Anica Hribar, se zahvalila vsem sodelujočim in zaželela lepo leto, ki že »menca« pred vrati.

Naravovarstvena razstava bo v knjižnici na ogled do 21. januarja 2019. Vsem, ki bi želeli izvedeti več o Wikijevih gorskih zgodah in prigodah, pa v branje priporočamo knjigo *Najvišji vrhovi celin*.

Razstava in zvesti obiskovalci / Foto Meho Tokić

Mateja Kus, soustvarjalka in voditeljica prireditve, in Viki Grošelj, vedno zaželen gost / Foto Milena Jesenko

Najvišji vrhovi celin / Foto Milena Jesenko

Po domačih in tujih gorah

Cekini za vse / Foto Mira Kofler

V ZAKLADNICI ZLATA

Mira Kofler

Letošnja jesen nas že dolgo razvaja. Le vstopila je mokra in meglena, tako da se ve, da je prišlo do zamenjave »oblasti«. Potem se je vrnila s soncem in nenavadno toplimi dnevi, razgrnila svojo paletu barv in počasi začela z barvanjem. Ker začne z delom najprej tam na vrhovih, šele potem v dolini, sva se odpeljala proti Vršiču. Na Slemenovo špico sva se namenila, da bi videla, kaj je že ustvarila.

Že prvi pogled proti Mojstrovkam in na sedlo, ki vodi k Slemenovi špici, je pokazal njeno ustvarjalnost. Na poti navzgor so naju pozdravljali prvi pozlačeni macesni, s sedla pa je pogled zajel pravi trezor zlata. Narava je bila odeta v rumeno, drevesa so se košatila v zlati preobleki različnih nians in ko je skozi dvigajočo se meglo posijalo sonce, je okoli naju vse žarelo. Kakšna lepota!

Veliko jih je prišlo sem gor uživat ta zlati svet. Neka planinka pa ni imela sreče. Zjutraj sva jo pozdravila na parkirišču, čez pol ure sva jo znova videla. Z zlomljeno nogo je vsa nesrečna sedela

ob robu poti. Ne mogla bi ga najti, ki bi jo bolj razumel kot jaz, ki sem, tako kot ona danes, v maju obsedela ob stezi z zlomljenim gležnjem. A je kmalu v zraku zabrnelo in helikopter je prišel na pomoč. Ponosni smo lahko, da imamo tako dobro organizirano reševanje v gorah. Nekaj krogov v zraku, spust do nesrečnice, dvig v helikopter in let v bolnišnico v dolini. To je to!

Nadaljevala sva proti Slemenovi špici. Prikazala se je posuta s pohodniki, ki so uživali v razgledih. Kmalu sva bila tudi sama med njimi. Značilnega jezerca ni bilo. Izsušilo ga je vroče poletje. Jalovec se je skrival ovit v meglice. Toda čez čas se je le odgrnil in ponosen pokazal svojo veličino. Razgledi na vse strani so bili rajski in povratek med obsijanimi zlatimi macesni prelep. Oči so božale razgrnjeno lepoto in duša se je polnila z njo. Bogastvo takšnega dne je izjemno in ni ga bančnega računa, ki bi prekosil ta dar narave. Neizmerno je in bogati vse, ki hodijo skozi svet z odprtimi očmi.

IZLET V NEZNANO

Meho Tokić

23. oktobra 2018 je bil avtobus pre-majhen za 56 udeležencev pohoda v neznano. A planinci smo iznajdljivi — če ni prostora v skupnem prevozu, so tu še vedno osebni avtomobili.

Samo voznik avtobusa in naš vodnik Marjan Rovan sta vedela, da gremo proti Ribnici. In glej, tam smo zagledali naš cilj: bela cerkev sv. Ane na vrhu 920 metrov visokega hriba Mala gora. Dobro označena pot je potekala po gozdu. V Jamarskem domu pri Francetovi jami smo malo postali, do vrha pa nadaljevali po naravoslovni poti. Koristne in zanimive informacije smo prebrali na informativnih tablah.

Po daljšem počitku smo na vrhu odpeli našo torkarsko himno in se počasi odpravili v dolino. Ponovno smo se ustavili pri Jamarskem domu, zdaj na zasluženem kosilu. Prijazno osebje nam je pripravilo specialiteto koče, enolončnico »trojko«. Hvala za njihov trud in prijaznost. Polni kulinarčnih dobrot in lepih vtisov smo se

odpravili proti avtobusu. Bil je čudovit dan v dobri družbi in v neokrnjeni naravi.

Pred odhodom / Foto Meho Tokić

NA ŠPIČEK TOKRAT VARNEJE

Meho Tokić

Torkarji smo se na svoj prvi jesenski pohod po počitnicah podali na Špiček. 4. september je bil deževen, ampak za 32 vztrajnih pohodnikov to ni bila nikakršna težava. Ob obujanju spominov na počitnice je čas hitro tekkel in že smo bili na vrhu. S sabo smo tokrat prvič imeli avtomatični zunanji defibrilator (AED), ki ga je Planinsko društvo Brežice na pobudo Tončke Tokić kupilo z namenskim sredstvi prijaznih donatorjev. Z AED-jem v Mehovem nahrbtniku se nam je pot, odmaknjena od prometnih poti, zdela varnejša. Hvala vsem, ki so pomagali pri tej pridobitvi.

Po zasluženih malici smo zapeli našo himno ter se na poti domov zglasili pri naši planinski prijateljici Olgi Kržan v Pavlovi vasi. Prijazno nas je sprejela in nas pogostila z golažem, pecivom in ostalimi dobrotami, ki so podaljšale naše druženje do popoldanskih ur.

Hvala Olgi za vse.

Torkarji na Špičku / Foto Meho Tokić

APENINI ALI KAJ TI JE, DEKLICA. TEGA TREBA BILO

Lidija Krošl

»A si videla, Jevševar je objavil razpis za tridnevno turo v Apenine?« me v začetku oktobra med službeno rutino zmoti prijateljičin sms. »Kaj? Kje? Kako?« mi v trenutku poskoči srčni utrip in že brskam za informacijami na spletni strani planinskega društva, kjer se vabilo na izlet bere kot odgovor na mojo srčno željo, da kdaj obiščem tudi tuje gore. Po začetnem navdušenju, ko še enkrat preletim število dni in višinske metre vzponov, pa vame zavrta črv dvoma, najprej nalahno, potem pa čedalje bolj: pa bi jaz to sploh zmogla? Roko na srce, letos res ni bilo moje leto, kar se planin tiče, in res ni treba, da zaradi slabe kondicije postanem breme drugim udeležencem. Nekaj dni oklevam, a izziv mi ne da miru. Medtem se že pojavi prvi seznam udeležencev. Sama nepoznana imena. Enega poguglam. Uroš Feldin. Oh, ne! Gorski tekač, eden tistih, ki je pretekel slovensko transverzalo. Halo? Gorski tekač, itak, to bodo sami ta hudi. In že si predstavljam najhujši možni scenarij, ko sama samcata obnemorem sredi hriba in se ostali z vrha derejo: »Pa zmigaj se že, počasnela! Drugič pa doma ostani.« Še enkrat preletim seznam. Na njem sta imeni Urška in Mateja. Kakšno olajšanje, ti dve se pač ne bosta drli name! Pokličem še vodnika Bojana in ta mi dokončno povrne samozavest. Ko premagam dvom, mi ostane še ena bitka - za dopust. Zmagam.

Po silnih peripetijah, kar večjim podvigom tudi pritiče, se zvečer na avtobusni postaji v Brežicah vkrcamo v baje v čisto nov izposojen kombi s sumljivimi zadnjimi »amortizerji«: vodnika Anica in Bojan, Silvo, Mateja, Rajko, Urška in moja malenkost. Vreme bo. Smer Apenini. V Ljubljani poberemo še Anito in Uroša. Ja, tistega ta hudega gorskega tekača in njegovo prav tako hudo lepšo polovico. Čaka nas nočna vožnja nekje do sredine Apeninskega polotoka, mimo Ancone do narodnega parka Monti Sibillini, ki se razteza čez regiji Marche in Umbria in čigar najvišji vrh Monte Vettore bo naš prvi cilj.

Vmesni dremež tu pa tam kruto prekine skok v zrak zlasti udeležencev na zadnji klopi. Namigujem na sumljive »amortizerje«. Za volanom se izmenjujeta Anica in Bojan. Vožnja z nekaj postanki na bencinskih črpalkah mine presenetljivo hitro in na cilju smo prej, kot smo pričakovali. Obsedimo v tišini. Zunaj je še trda tema in na naše presenečenje hud mraz. Moramo

počakati, da se zdani. Eni še dremajo, drugi smo zatopljeni v svoje misli. »To je to, zdaj bo šlo zares,« spet pretirano dramtiziram v sebi. Končno se zdani, vsa polomljena in neprespansa zlezem iz kombija na mraz in veter. Kopljem po nahrbtniku in vlečem nase brezrokavnik, kapo, rokavice, vetrovko, sendvič; no — sendvič dam vase, ga poplaknem z jogurtom, tudi prijetno ohlajenim, in že se mi povrne nasmeh.

Medtem se razprejo še zadnje meglice in prikaže se čudovita kulisa, drugačna, kot sem je vajena z naših gora. Pokrajina, vsa mehka in zaobljena, naravnost vabi s travnatimi vrhovi, pobočji in dolinami. Nobenih ostrih skal, nobenega drevja,

le posamezne zaplate ruševja ob vznožju in daleč naokoli sama mehka trava. Po kratkem posvetu zagrizemo v hrib. Prvi koraki so okorni, kasneje, ko kri zakroži po telesu, stopamo živahneje, vendar neprespana noč terja svoje. Še dobro, da je Bojan za prvi dan izbral najlažji vrh. Monte Vettore nam s svojimi 2476 m višine ponudi prelepe razglede na okoliške vrhove in doline pod nami, ob njegovem vznožju se sramežljivo lesketa jezerce Pilato. Eni so bolj, drugi malo manj »bolj« hitri, a vsi uspešni. Seveda je Uroš že prvi dan pokazal, iz kakšnega testa je, saj jo je jadrno ucvril še na sosednje vzpetine. Ostali smo si vzeli čas za fotografiranje in pogovor.

Spust je minil v prijetnem kramljanju o takšnih in drugačnih planinskih podvigih. Med nami se je tkala tista posebna povezanost, značilna za popotniške skupine.

Obstajajo poti na goro in obstajajo poti do gore. Slednje so, vsaj v mojem primeru, prepogosto spregledane. Vsakokrat skesano ugotavljam, da se osredotočam samo na vzpon, prizori pokrajine do njega pa po krivem ostajajo nekje v ozadju. Tokrat je drugače. Pozornost mi naenkrat pritegne sumljivo neobljudena pokrajina. Nikjer nikogar. Res da so to manj naseljeni kraji, pa vendar. Nikjer žive duše razen prosto živečih konj in krav ob cesti. Potem pa se skozi prva naselja začnejo vrstiti prizori ruševin in opustošenih hiš. Smeh v kombiju zamre, nemo zremo v razdejanje. Vozimo se skozi vas Amatrice, ki s kupi kamenja, napol porušeni, praznimi hišami spominja skoraj na vojno območje, upanje vzbujajo le redke že obnovljene zgradbe. Bojan nam pojasni, da se nahajamo na območju, ki ga je leta 2016 prizadel hud potres. Med prebivalci slikovitih regij Lazio, Marche, Umbria in Abruzzo je terjal okoli 300 smrtnih žrtev. Idilična vasica Amatrice v regiji Lazio je bila ena izmed najbolj prizadetih. Kako kruto je potres posegel v življenje tukajšnjih ljudi, koliko žalostnih zgodb! Ker jim ni ostalo nič, so ljudje preprosto odšli drugam, da si zgradijo novo življenje. Redki ostali se trudijo obuditi nekdanji turizem.

Z grenkim priokusom nadaljujemo proti prenočišču. Vozimo se ob jezeru Compotosto, drugem največjem umetnem jezeru v Evropi. Zaradi cestne zapore moramo narediti še obvoz, kar podaljša pot. Iščemo Foresterio del Cervo, v prevodu Gostišče pri jelenu. Na avtokarti in pametnih telefonih imamo specialce, a postajamo skeptični, saj ovinek sledi predoru in predoru spet ovinek, zdi se, da v nedogled, ko

Pogled na Cima del Redentore, 2448m

končno skoraj v twinpeakovskem prizoru na koncu dolgega predora le zagledamo našo »hišo odrešitve«. In to kakšno! Čisto sem očarana nad lepo obnovljenim gostiščem, ki je ohranilo stari šarm. Z Urško se udobno namestiva v šest-posteljni sobi z lastno kopalnico in tušem. Lačni in v pričakovanju dobre večerje, po zagotovitvi vodnika seveda, posedemo okoli mize v jedilnici, ki ji veliko ognjišče daje topel rustikalni pridih. Po začetnih komunikacijskih težavah si končno vsak uspe izboriti svoj kos mesa, in to dobesedno. Najbolj zaželeni so steaki in jagenjček z žara. Navdušijo tudi predjed, priloga in solata pa — ne smem pozabiti — zelo dobro rdeče vino, ob katerem se kujejo pogumni načrti za naslednji dan. Ko si še izpogajamo za italijanske razmere zelo zgoden zajtrk in celo pršut, kajti s kapučinom in rogljičkom z marelično marmelado se še po ravnem daleč ne pride, se zmagoslavno porazgubimo po sobah.

Zbudimo se v kristalno jasno, a hladno jutro. Čaka nas naporen dan, naspani in siti smo nanj pripravljeni. Cilj je 2458 m visoki Monte Gorzano, najvišji vrh masiva Monti della Laga, ki razmejuje regiji Abruzzo in Lazio. Masiv poleg že omenjenega najvišjega vrha sestavlja še pet glavnih vrhov: Cima Lepri, Pizzo di Sevo, Pizzo di Moscio, Cima della Laghetta in Monte di Mezzo. Ker imamo na voljo cel dan, je načrt naslednji: Bojan nas dostavi na izhodišče, nato pa avto prestavi na mesto sestopa in nam peš pride naproti. Mi se dvignemo na 2445 m visoko Cimo Lepri in od tam po grebenski poti nadaljujemo v smeri Monte Gorzana, od koder sestopimo do kombija. Seveda vmes osvajamo vse, kar se znajde na poti, pač po svojih zmožnostih. Genialno. Hitro se vkrcamo v kombi in — akcija! Ki pa jo že za naslednjim ovinkom prekine scena s kravami: prav nonšalantno se sprehajajo po glavni cesti in se nimajo namena umakniti. Bojan

takoj prepozna zanimiv fotografski motiv in izza volana skoči med krave, da bi dobil čim boljši posnetek. Vse se umikajo, le ena trmasto vztraja na svojem mestu. Neustrašni fotograf se ji čisto približa in ujame izraz v njenih, opla! — njegovih očeh. Res je sreča na strani pogumnih, saj je Bojan nevede stal pred čisto zaresnim bikom. Zagotovo dobronamernim bikom!

Na izhodišču si zaželimo srečo in se ločimo. Tokrat bom malo taktizirala, si rečem. Štartam počasi in se držim repa četice. Počasi, a vztrajno se dvigujemo. Za nami ostajata gozd in potem še grmičevje, dokler ne dosežemo značilnih travnatih pobočij, ki postajajo vse bolj strma in pot vse bolj naporna. Bodrimo drug drugega, čez čas zmanjka energije in tudi besed. Seveda obstajajo svetle izjeme, najsvetlejša je Uroš, ki vedno osvoji en vrh več. Impresivno, ni kaj. Iz nasprotne smeri pride nekam skrivnosten Bojan, kot da nam skriva darilo. Na vrhu nas res čaka darilo: greben se razkrije v vsej svoji lepoti. Vsi »ohamo« in »ahamo« od navdušenja. V trenutku pozabim na naporen vzpon. Vsa ta lepota samo za nas! In se zapodimo po kuštravih travnikih, ki so postavljeni pokonci v obliki manjših vrhov, vse na višini nad 2000 m. Okoli nas pa izjemni razgledi. Hvaležna sem vodnikoma, da nas nekaj spustita z »vajeti«. Kar smeje se mi, ko takole gori, doli, naokoli nizam vrhove. Kot perle na ogrlici. Cima Lepri, Pizzo di Moscio, Monte Pelone Meridionale, Monte Spacato. Ostane mi

še eden, najvišji. Kot rotwailer se zagrizem v pobočje, a noge postajajo čedalje težje. Vse pogosteje se ustavljam in lovim sapo. Uroš in Silvo sta že na vrhu, tudi Anita se vse bolj oddaljuje, čeprav sva štartali skupaj. Začnem popuščati: pa je meni res tega treba? Saj je samo hrib. Še enkrat se ozrem proti vrhu in zberem vso trmo, kar je premorem. Korak za korakom. Ko stopim na vrh, sem močno ponosna nase.

Spust se sicer malo zavleče, a vodnik nas še pravočasno pripelje do kombija. Po temi odvijugamo proti prenočišču, ko na ne vem katerem ovinku, ponovno priletimo med krave, ki tokrat celo ležijo na cesti. Še dobro, da Anica vozi počasi, sicer bi se lahko slabo končalo. Tako pa prav po žensko elegantno odslalomira med mukicami večerji naproti.

»Grande finale« nam je vodnik, kako prikladno, pripravil za zadnji dan našega izleta. Vzpon na najvišji vrh Apeninov Corno Grande s planote Campo Imperatore. Že sama imena zvenijo prav po italijansko pompozno. Po zajtrku spakiramo, poravnamo račun v gostišču in se poslovimo. Poiščemo še bencinsko črpalko in lokalno trgovino, kjer se založimo z vsem potrebnim. Da so jezikovne prepreke samo v naših glavah, izvemo, ko se Uroš prismeje z zajetnim kosom sira. Pojasni, da je želel kupiti kozji sir, pa prodajalcu tega ni znal povedati. »Muuu?« vpraša prodajalec. »No muu, meee«, odgovori

Znamenita planota Campo Imperatore

Uroš in kupčija je sklenjena.

Odrinemo našemu zadnjemu cilju naproti. Corno Grande (Veliki rog) se nahaja v središču italijanske province Terano v regiji Abruzzo. Je del gorskega masiva Gran Sasso in s svojimi 2912 metri najvišji vrh Apeninov in hkrati italijanskega polotoka. Po serpentinasti cesti se počasi dvigujemo mimo spodnje postaje žičnice proti izhodišču. Za ovinkom se nam pokaže kot utvara na modrem horizontu: impresivna skalna gmota, obsijana s soncem, »grande« v vseh ozirih. Očarani nad prizorom ustavimo in hitimo fotografirat. In nismo edini. Ko prispemo na izhodišče, na 2128 m visoko planoto Campo Imperatore (cesarjev tabor?), me zmoti polno parkirišče avtomobilov. Ne maram gneče, a Corno Grande je pač neke vrste pohodniška meka. Zveni znano, kajne? Vtis mi popravi zanimiv observatorij, ki se nahaja na planoti poleg hotela. Tokrat hodimo po kamenju in skalah. Mehka travnata pobočja so ostala za nami. S planote na vrh vodijo tri poti: normalna, grebenska in »direttissima«. Vodnika nas peljeta po normalni. Ni zahtevna, a zaradi močnega vetra in utrujenih nog se kar mučim. Pozna se, da sta za mano že dva dneva hoje. Vsi vztrajamo, čeprav so imeli nekateri jutraj pomisleke. Zadnji del poti postane bolj zahteven. Zaradi izpostavljenosti si je treba pomagati z rokami in se držati za skale. Malo več akcije mi dvigne adrenalin. V zagnanosti zgrešim zadnji odcep za vrh. Še dobro, da me Silvo opozori. Čez slabih deset minut zmagoslavno stojim na vrhu. Skozi gnečo se prebijem do kovinskega križa in se »prfučkam«, dotaknem se ga z roko. »To je to za danes, deklica«, sem kar malo važna. Najdem Silva in skupaj počakava na ostale. Bravo vsi naši! Seveda se slikamo, malicamo in uživamo v razgledih, ki se jih ne da opisati. Sestop mine brez posebnosti, Uroš spravi pod kapo še en vrh, itak, nekaj pa nas naredi še manjši ovinek do kočice Duca na pivo in čaj.

Še zadnjič se »napakiramo« v kombi. Vreme, ki nas je vse tri dni razvajalo, uvidevno počaka na naš odhod, nato pa oblaki zastrejo lepe kulise in začne rositi. Udobno se namestim na sedežu in skušam urediti misli. Napor je pozabljen, ostaja veselje in zadovoljstvo nad doživetim in videnim. Ozrem se po »soborcih«. Lepo mi je bilo z njimi. Hvala vodnikoma za nepozabno izkušnjo, za varno vožnjo in vodenje. Tako lepo sta skrbela za nas. Ja, še bi, prosim.

Oj, deklica, veš, kako srečna si, da ti je bilo dano vse to doživeti?!

MAMI, A NE BOŠ ŠLA V DOM UPOKOJENCEV?

Nuša Hribar

Čudovit oktobrski konec tedna je bil, ko sva z Bojanom odpeljala skupinico planincev v osrčje Italije. Zgodaj zjutraj smo prispeli na izhodišče. Bila je še noč in do svita še dobra ura, zato smo se, kolikor se je dalo udobno, namestili na spuščeni sedežih kombija in zadremali. Ko nas je prebudila jutranja zarja, ni nobeden ostal ravnodušen ob pogledu na sončni vzhod med vršaci Apeninov. Tako kot se je sonce na vzhodu vzpenjalo v nebo, so se meglice z južne strani dvigale in kipele čez sedlo na senčno stran pogorja. Naravne sile, ki te omamijo in naredijo še manjšega in še bolj neznatnega, kot si. Vzpeli smo se na prvega od načrtovanih dvatisočakov.

Naslednjega dne smo se takoj, ko so nas bili zjutraj Italijani pripravljene nahraniti, odpeljali proti skupini dvatisočakov, ki so med sabo povezani s prelepimi travnatimi planjavami. Sonce nas je grelo, nebo nad nami je bilo brez oblačka, sinje modro. Mir in spokoj, šum visoke trave, po kateri smo si utirali pot proti vrhu, pisano jesensko listje, lesketajoče se v soncu ... Pogovor je ob lovljenju sape povečini zamrl. Po vzponu na vrh so se okoli nas odprla nova prostranstva.

Ja, v Sloveniji je res vse pomanjšano v primerjavi z razsežnostmi, ki jih doživiš kje drugje. Oči se ne morejo naužiti lepote, tok misli je neverjeten. Moje so me — ne vem kako in ne zakaj — zanesle v nek daljni večer, ko sem se z otrokoma spravila v posteljo in mi je hčerka rekla: »Mami, stisni me, stisni me.« Prižela sem jo k sebi, z druge strani je mene objel sinček. Ko smo tako skupaj presrečni uživali trenutek, sem hčerkici, ki je takrat štela dobrih šest let, šepnila na uho: »A boš ti tudi mene stisnila k sebi, ko bom stara in onemogla?« Otrok, ki je hodil v vrtec in v sklopu vzgoje o medgeneracijskem sodelovanju obiskoval tudi ostarele, je že vedel, kam sodijo starci! V trenutku se je izvila iz mojega objema, se obrnila k meni in me začudeno vprašala: »Mami, a ne boš šla v dom upokojencev?« Ostala sem brez besed. Samo stisnila sem jo spet k sebi.

Sonce, modrina neba, šepet visokih trav,... Od kod se je prav zdaj pojavilo vprašanje, ki sem ga postavila hčerki pred toliko časa v trenutku nežnosti? Podzavestna želja, da ne bi bila sama takrat, ko bo sila življenja tiho in nezadržno usihala? Ali ni znak zamiranja življenjske sile že to, da razmišljaš o starosti? Kako se neprenehoma zaposlujemo s tisočeri bolj ali manj nepomembnimi opravki, si zapolnjujemo svoj čas in hitimo,... nenehno hitimo in le tu in tam dovolimo, da se čas ustavi. Kam hitimo? Odgovor je vedno enak: proti svojemu koncu.

Travnat greben pred nami, štirje travnati vršaci v popoldanskem soncu, spodaj pod nami živobarven jesenski gozd,.... Otrok moj, vseeno je, kje bom živela, ko bom starka, v domu upokojencev ali sama ali pri tebi, da bi le lahko moj korak zastal šele, ko bo umrla tudi sila življenja.

Kosmatinec / Foto arhiv društva

KRETA – DOŽIVETJA S TREKINGA

Danica Fux

V tem letu nisem imela posebnih želja glede potovanja, prepustila sem se naključju, to se je prikazalo kmalu po novem letu. Prejela sem program Balkanike iz Maribora. Prelistala sem ga in ugotovila, da organizirajo kar zanimive izlete. Navdušila sta me trekinga po Kreti in Maroku. Poklicala sem svojo dolgoletno prijateljico, s katero sva že kar nekaj prepotovali, in ji povedala svojo željo. Zanimivo, tudi ona je prejela program iste agencije in razmišljala enako. Odločili sva se za Kreto, Maroko se je zdel obema malo prezahteven za najina kolena.

Kreta je peti največji otok v Sredozemlju, obenem pa največji grški otok. Dolg je približno 270 km, najozži del je širok 12, najširši pa 50 km. Je zibelka visoko razvite minojske civilizacije, prve evropske civilizacije, nastale pred več kot 4000 leti.

Najvišjo stopnjo razvoja je otok dosegel pod kraljem Minosom, in ta čas je znan kot minojska civilizacija. Trajala naj bi od 2500 do 1400 p. n. š., ko so jo uničili vdori ljudstev iz Afrike in Azije. Vse do leta 1912, ko je Kreta anektirala Grčija, so si sledili različni gospodarji. Danes je največji in najpomembnejši grški otok. Je precej gorata, glavna vira dohodka sta turizem – njena obala meri kar 1046 km – in kmetijstvo, predvsem gojenje oljk in agrumov. Zanimiv je podatek, da Krečani pridelajo kar 4 % svetovne proizvodnje oljčnega olja. Skoraj ves turizem se odvija na severnem delu otoka, ki je zelo razčlenjen, vzhodni in zahodni del otoka povezuje avtocesta.

Naš program je bil zasnovan tako, da smo spoznali večji del otoka – od planot, kjer gojijo žita in zelenjavo, do najvišje gore Psiloritis, 2456 m. Za pridobivanje kondicije smo se prvi dan povzpeli do **kraške jame Dikteon**, kjer se je po legendi skrival najvišji grški bog Zeus pred očetom Kronosom, ki je v strahu za oblast dal ubiti vse svoje otroke. Jama leži na vzpetini nad največjo planoto Lasithi (840 m), kjer gojijo največ žit, turistično znana pa je tudi po vetrnicah, ki so z razpetimi platnenimi jadri nekoč poganjale mlinska kolesa in vodne črpalke. Obiskali smo še nekaj višinskih vasic, kjer se je čas ustavil. V eni teh se je rodil znameniti pisatelj Nikos Kazantzakis, avtor romana Grk Zorba. Seveda smo obiskali tudi njegov muzej.

Led smo prebili, sedaj pa pot pod noge in kar na Gingilos, 2080 m. Čakala nas je dokaj naporna tura, žal pa nam vreme ni bilo naklonjeno; morali

Gingilos, 2080 m / Foto Danica Fux

bi videti afriško obalo, a nam je to preprečila megla. Naslednji dan smo si hladili noge v Knossosu in glavnem mestu otoka Heraklionu. Knossos se uvršča med najbolj znana arheološka najdišča na svetu. Izkopanine prikazujejo ostanke mesta iz 1. polovice 2. tisočletja p. n. š., to je čas kralja Minosa. Velikost mesta ocenjujejo na 20.000 km², imeli so urejeno kanalizacijo, kopališča, shrambe, kleti, tržnice. Ohranjene so

Knossos, najbolj znano arheološko najdišče na svetu

zelo lepe zidne slike, tlaki in labirint, ki ga je zgradil Ikarusov oče Dedal.

Po grški mitologiji je kralj Minos v ta labirint dal zapreti Minotaurusa, to je bil pol človek pol bik, ki ga je rodila Minosova žena. Glavno mesto otoka, **Heraklion**, leži ob morju, ima zelo veliko kulturno-zgodovinskih spomenikov, obdano je z mogočnim obzidjem, ima trdnjavo, lepe trge in beneško palačo Loggie, v kateri je sedaj mestna hiša.

Proti večeru smo se ponovno vrnili v naše mestece Bali, ki leži nekje na sredini otoka. Zaradi ugodne lege smo lahko prečesali otok na obe strani — proti vzhodu in zahodu.

Mesto Bali

Naslednje jutro pa zelo zgodaj naskok na **Psiloritis**, 2456 m, najvišjo goro na otoku. Vreme je bilo čudovito. Z mini avtobusom smo se pripeljali na planoto Nidas, 1350 m visoko, od tam pa se vzpenjali po čudovitih dolinicah in grebenih, posejanih s pomladnim cvetjem. Na poti nas je čakalo tudi nekaj snežišč, posebno

Snežišče na poti

Psiloritis, 2456 m, najvišja gora na otoku

proti vrhu, kjer je bilo kar obilo snega. Vsi, ki smo se odločili osvojiti vrh, smo uspeli. Spuščali smo se na drugo stran gore. Pot je bila precej krajša, zato pa bolj strma. Najbolj korajžni so se po tej naporni turi okopali v morju, ki naj bi imelo okoli 20 C°.

Čakali so nas še samostan Arkadi, soteska Patsos, najbolj vzhodno mesto Agios Nikolas z jezerom v središču, vmes pa še oljarna in sirarna, kjer smo si nabavili tamkajšnjih dobrot. Ogledali smo si tudi kraško jamo Melidoni, a na nas, ki poznamo naše jame, ni naredila posebnega vtisa.

Samostan Arkadi so zgradili v 12. stoletju, sedaj je pod Unescovo zaščito. Za Kreto je pomemben, ker je bil tu eden izmed sedežev odporniškega gibanja proti otomanski okupaciji. Turki so samostan dolgo časa pustili pri miru,

Samostan Arkadi

še leta 1866 so se odločili, da ga bodo osvojili in zatrli odpor. V njem je bilo 197 moških z 270 puškami in 343 žensk in otrok. S topovi ga je napadlo 16.000 dobro oboroženih Turkov. Boji so trajali dva dneva in dve noči, Turki so samostan osvojili, ostalo je le še skladišče smodnika, v katerem so se skrivale žene in otroci s patrom Gabrijelom. Da ne bi prišli v roke Turkom, je pater zažgal smodnik. Strašanska eksplozija je rešila muke ljudi v njem, agonija je

postala zmaga, samostan je umrl kakor vulkan. Zelo hitro je minilo teh osem dni in potrebno se je bilo posloviti od prijaznega otoka. Zopet sem odnesla nekaj novih spoznanj o kulturi in zgodovini drugačne dežele. Tako se človek bogati in postaja res ČLOVEK.

PRI INKIH V PERUJU

Milena Jesenko

Bolj se kopičijo leta, večja je želja, da bi ulovila še nekaj lepot tega sveta. A vsakič, ko se prijavim na organizirano potovanje, se mi vsili vprašanje: je to še primerno za moja leta? Sploh če gre za daljnje dežele. Ko sem se na »moji« agenciji pozanimala, ali obstaja pri njih kaka starostna omejitev, sem dobila jasen in glasen moški »da!«. Preden sem prebledela, je gospod nadaljeval: »Omejitev je le, če obstaja v vaši glavi.« Kako mi je odleglo! Tisti hip sem izpolnila prijavnico za Peru. Za oba z možem.

Nobelov nagrajenec, čilski pesnik in pisatelj Pablo Neruda je zapisal: »Machu Picchu je potovanje v čistost duše, v večno zlitje z vesoljem, tam čutiš svojo šibkost. Je eden največjih čudežev Južne Amerike.« Ne samo zaradi teh besed velikega umetnika, Peru naju je mikal predvsem zato, ker sva pred nekaj leti rahlo pokukala v skrivnostni svet srednjeameriških Aztekov in Majev, pa sva že takrat rekla, da je nujno iti še k južnoameriškim Inkom.

Peru bo nama, in zagotovo tudi vsem najinim sopotnikom, za vedno ostal v srcu. Kar sva videla, slišala in doživela, naju bo grelo v času, ko bova lahko samo še sedela ob oknu in gledala v svet, ki bo drvel mimo naju. V Planinskih utrinkih ni prostora za popotniški dnevnik, zato bom le rahlo preletela nekaj nepozabnih krajev.

Peru je velik za 63 Slovenij, prebivalcev pa ima le za 15 Slovenij. Prevladujejo Indijanci Kečua in Ajmara (45 %), mestici (37 %), belci (15 %), razlika do sto pripada drugim. Je tretja največja država Južne Amerike. Geografsko se deli na tri dele: puščavski ob celotni obali Tihega oceana, kjer je skoncentrirana tudi večina prebivalstva, predel Andov z visoko planoto Altiplano in

Kondor

Razkošje las

nižinsko Amazonijo, ki zaseda 60 % ozemlja, a v njej živi le 5 % perujskega prebivalstva.

Na zavarovanem **otočju Ballestas** v Tihem oceanu smo se čudili milijonom raznovrstnih ptic, malim pingvinom in morskim levom ter v živo videli, kje in kako je nastalo gnojilo gvano, ki je bilo dolgo časa na prvem mestu perujskega izvoza. Do sedem metrov debele plasti so prekrivale otočje. Ptice še kar »ustvarjajo« gvano, le da ga ne pobirajo vsako leto. Območje je zavarovano in moč si ga je ogledati le s čolnov.

Sredi suhe pokrajine se je že pred 2500 leti naselilo ljudstvo Nazca. Poznali so umetnost tkanja in lončarstva, svoj pečat pa so pustili s črtami in risbami v **kamniti puščavi Nazca**, ki še vedno burijo domišljijo, ostajajo pa skrivnost kljub neštetim teorijam. Tudi Erich von Däniken ima eno. Navdušijo velike risbe kolibrija, opice, pajka, kita, psa, kondorja ... Iz letala je pogled nanje fantastičen.

Arequipa slovi kot najlepše perujsko kolonialno mesto – 2335 m n/v, imenujejo jo tudi belo mesto. V bližini se nahajajo aktivni vulkani, zato so tu pogosti potresi, pojavljajo se tudi večkrat na dan. Številni so bili uničujoči, zadnji 23. junija 2001 je imel magnitudo 8,4. **Vulkan Misti** je hišna gora Arequipe. Sicer je to drugo največje perujsko mesto. Med večje znamenitosti sodi zamrznjeno telo **deklice Juanite** – ime so ji dali po najditelju –, ki jo hranijo v zanjo zgrajenem muzeju. Pred pol tisočletja so 11 do 15-letno deklico Inki pospremili na 6300 metrov visoki Ampato in jo podarili bogovom. Oblekli so jo v najlepša oblačila, jo omamili in ubili z udarcem z lesenim kolom. Opremljeno s številnimi dragocenimi predmeti so položili v prej izkopan grob na vrhu gore. Zamrznjeno telo se je ohranilo skozi vsa stoletja. Druga znamenitost, ki je ne smeš izpustiti, je **samostan sv. Katalene**, ki je mesto v mestu.

Po slikoviti pokrajini smo se pripeljali na 4910 m visoki prelaz in se peš podali do višine 5000 metrov. Bili smo že aklimatizirani, zato nam je višina le upočasnila korak, kaj hujšega ni bilo. Blazno lepa pokrajina, skozi katero vodi dobra cesta. Na te višine je nedolgo nazaj vozila tudi ozkotirna železnica, ki je služila predvsem za prevoz rude iz bogatih andskih nahajališč.

Nad **kanjonom Colca**, ki naj bi bil dvakrat

Milijoni ptic

Kamnita puščava Nazca

Na otoku Taquile

globlji od svetovno bolj poznanega Velikega kanjona v ZDA, smo več kot dve uri čakali na vzgonski veter. V skalah pod nami so ga čakali tudi **kondorji**, saj brez njegove pomoči ne morejo poleteti v višave. Veličasten pogled sta nam uprizorila kar dva, ki sta krožila nad nami. Med andskimi Indijanci je kondor vedno predstavljal neke vrste božanstvo. Verjeli so, da je prav on vsak dan znova prinese sonce na nebo. Da, kondor je vladar neba, puma zemlje, kača podzemlja.

In že smo pri novem čudesu —jezeru **Titicaca** na nadmorski višini 3812 metrov, ki nikoli ne zamrzne in je najvišje plovno jezero na svetu. Tudi mi smo se po njem zapeljali s čolnom na **plavajoči otok Uros** in še na pravi **otok Taquile**. Prespali smo pri domačinih, kjer ni kopalnice ne tople vode, je pa doživetje gostoljubja in trdne povezanosti njihove skupnosti. Vse delajo skupaj, vsi moški pletejo, njihova prelepa oblačila so proglašena za najlepša v Peruju, otok je pod zaščito Unesca.

Ure in ure smo se vozili po **Altiplanu**, visoki goli andski planoti. Redke indijanske vasi, prostrani pašniki s čredami ovac in divjimi vikunjami, na postajališčih slikanje z lamami, kupovanje spominkov in pletenin ... Magična visokogorska svetloba pa je čarala podobe iz sanj.

Cuso je zgodba zase. Leži na višini 3400 metrov.

Domačini na jezeru Titicaca

Pokrajina na Altiplanu

Cusco, Plaza de Armas

Veličastna katedrala na Plaza de Armas, filigranska jezuitska cerkev, galerije in muzeji, parki. Trdnjavo nad mestom so gradili Killke v 12. stoletju, pred prihodom Inkov. Zgrajena je, kot mnoge druge inkovske zgradbe, iz natančno klesanih velikih kamnitih blokov, da se med seboj tesno prilegajo. Pa nobena malta jih ne veže. Kako so uspeli zgraditi tako veličastne zgradbe? To vprašanje smo si zastavljali na vsej poti po Peruju.

Po **Sveti dolini** teče reka Urubamba, ob kateri je videti mnogo arheoloških ostankov, ki pripovedujejo zgodbe silne civilizacije starih Inkov. Nad Sveto dolino (Valle Sagrado) se v mestecu **Pisac** nahaja še ena mojstrovina: ostanki inkovskega mesta, podobnega Macchu Pichuju. Pot do njega vodi mimo teras, ki so nekoč služile za pridelovanje koruze in kvinoje. Danes služijo le občudujočim pogledom turistov.

Blizu mesteca **Maras** so istoimenske soline na višini 3200 metrov. Sol prinaša potoček, ki so ga Španci speljali v bazene, razpredene po strmem pobočju. Približno 3600 bazenov je, vsak od okoli sedemsto lastnikov ima od štiri do nekaj deset bazenov. Zaslužek je skromen, delo težko.

Naravne depresije **Moray** so nekašen »laboratorij« za ugotavljanje rasti kulturnih rastlin. Med najnižjo in najvišjo točko je 15 stopinj C razlike. Tudi tu je marsikaj ovito v tančico skrivnosti in različnih razlag.

Terase v Pisacu

Soline Maras

Naravne depresije Moray

Ollantaytambo je še eno mesto z nešteti inkovskimi zgradbami, s svetiščem, do katerega vodi 200 stopnic, s cvetlično tržnico, prodajalno koruznega piva, imenovanega čiča, trgovnicami spominkov, pletenin ... In zanimivih obrazov, kot je tale gospa s klobukom.

V nas je vse več nemirnega pričakovanja. Le še malo nas loči od krone potovanja. Vse bližje smo kraju **Agua Calientes**, kamor se iz Ollantaytambo peljemo s turističnim vlakom. Mestece je nastalo po odkritju Machu Picchuja in je izhodišče za njegov ogled.

Machu Picchu je eden izmed najbolj magičnih starodavnih krajev na svetu. To »izgubljeno mesto Inkov« leži skrito na visokem gorskem grebenu na nadmorski višini približno 2350 metrov. Poznamo rek »Videti Rim in umreti«, jaz pa rečem: »Videti Machu Picchu in podoživljati čarobnost tega fantastičnega kraja do konca svojih dni«. Španski osvajalci ga niso nikoli odkrili, in to je dobro. Raziskovalci pa se tudi še niso dokopali do odgovora, čemu je bilo mesto namenjeno in kdaj pa zakaj so ga Inki zapustili. Morda je zato še toliko bolj vabljivo za ljudi s celega sveta, ki romamo sem. Obiskovalcev je toliko, da sme na dan do ostankov mesta le 2000, na še malo višji vrh Wayna Picchu pa le 400 ljudi. Zato je potrebna dovolj zgodnja najava obiska.

Prebivalka mesta Ollantaytambo

*Turistični vlak
Machu Picchu*

Folklorni festival v Cuscu

Obrazek z ulice

Ljubezen na obali Tihega oceana, Miraflores / Vse foto Milena in Tone Jesenko razen slike Kondor

In na koncu spet desetmilijonska **LIMA**, kjer začutiš moderni utrip Peruja. Mesto nas je presenetilo s svojo klimo, saj je od maja do oktobra pogosto po cel dan zavito v gosto obalno meglo ali nizko oblačnost — garua ji rečejo. Krivec za to je hladen Humboldtov tok. Za ljubitelje galerij in muzejev je Lima kot nalašč. Središče dogajanja v Limi je Miraflores ob Tihem oceanu. Zelo lepo urejena obala, pešpoti, vrtovi in parki s prelepim cvetjem, vmes umetniške skulpture, trgovine številnih svetovnih modnih hiš, raznovrstne restavracije z dostopnimi cenami in odlično hrano, s kateregakoli konca sveta si jo zaželite...

To je svetla, lepa plat Peruja. Nič ne bom rekla o veliki revščini večine Perujcev, nič o favelah v Limi, korupciji, mamilih, kriminalu, političnih zdrahah, ...Ta temna stran sveta je kopija usode ljudi v vseh revnih deželah našega planeta. Pa vendar: Peru naju je zasvojil.

Foto Mira Kofler

*Tiho si zopet odšla
kot lepa misel, ki mine
in nam pusti le spomine,
da je sploh misel bila.*

Janez Menart

FRIDA PERKMAN

1942—2018

V jesenskih dneh je odšla zvesta članica našega društva Frida Perkman. Njena planinska izkaznica nosi letnico 1961. Nekaj let zatem sta se z možem Nikom podala v zdomstvo in na Švedskem oddelala 35 let. Po upokojitvi sta se leta 2001 vrnila v svojo Krško vas in se, tokrat oba, priključila brežiškim planincem. Aktivna sta bila v skupini torkarjev, Frida pa se je rada podala tudi na zahtevnejše planinske ture, v tabor in na potovanja s planinci. Mnoga skupna planinska doživetja bodo ohranjala prijazen spomin nanjo.

HVALA TI ZA VSE SKUPNE TRENUTKE, DRAGA FRIDA

Katja Prah

Prezgodaj je odšla, naša planinka, moja draga botra Frida. A ostaja veliko lepih spominov, veliko skupno prehojenih poti in osvojenih vrhov, veliko veselih trenutkov, ki smo jih skupaj doživeli tako v gorah kot drugje.

Ko z veliko žalostjo pišem te vrstice, v srcu čutim iskreno hvaležnost, da je za gore navdušila tudi mene. Z radostjo se spominjam, kako me je kot 11-letno punčko povabila, da se ji pridružim na planinskem taboru na Jezerskem. »Katja, bi rada počitnice preživela malo drugače?« me je takrat vprašala. In sem šla ter se zaljubila v gore, lepe razglede in gorski mir. Od takrat naprej sva se redno, skupaj ali posamično, udeleževali pohodov in taborov PD Brežice. V spomin se mi je za vedno vtisnil pripetljaj, ko se nama je na taboru v Završnici med nevihto podrl šotor, potem pa se je zjasnilo in sva noč preživeli pod milim nebom ob gledanju zvezd. Hudo mi je, da ne bova nikoli več skupaj doživljali tako čudovitih trenutkov. Res sva imeli posebno vez, ki so jo skupna gorska doživetja samo še krepila.

Draga moja botra Frida, vedno si bila vesela in dobre volje in takšna ostajaš tudi v mojem

spominu. Vsakič, ko bom z vrha gora občudovala razglede, se bom spomnila nate. Hvala ti za vse skupne trenutke.

FRIDA JE BILA EDINSTVENA

Vida Tomše

Frido si enostavno moral imeti rad, ker je bila drugačna, posebna, edinstvena. Veliko hvaležnih misli me spremlja ob spominu nanjo. Tako že nekaj let ne zavijam daril, skoraj ne prižigam sveč, v trgovino nesem s seboj pet platnenih vrečk za sadje in zelenjavo, s kolesom, seveda ...

Z drobnimi pozornostmi je razvajala vse okoli sebe. Nasmejana je prihajala na vse aktivnosti v vasi – na delovne akcije turističnega društva, na koncerte in prireditve krškovaškega kulturnega društva. Veselila se je vsakega torka posebej, ko smo »torkarji« šli na pohode. Velikokrat se je udeležila sobotnih ali nedeljskih tur planinskega društva. Hodila je s srčniki in osteoporotiki. Vsakič je rekla: »Pojdimo, dokler še lahko. Nihče ne ve ...«

Z veliko ljubeznijo je obdelovala zemljo, njivo in vrt, se veselila pridelane zelenjave in cvetja, z nami podelila pridelke in semena. Spomladi je posebej zaživela. V pričakovanju poletja in vsakodnevnega kopanja na Krki ni bilo prostora za turobne misli. Krko, sonce in hribe je imela neizmerno rada.

Na Švedsko sta z možem Nikom odšla za eno leto in tam ostala 35 let! V svetu se je naučila spoštovati in ceniti ljudi in vrednote. Živela je polno življenje, ki se je končalo v trenutku nemoči.

Lovčen / Foto arhiv društva

Program dela za leto 2019

Nad Klužami / Foto Sašo Pavlič

PROGRAM IZLETOV ZA LETO 2019

Tone Hribar, načelnik VO

JANUAR

Sr 2. 1.	Novoletni pohod na Kum, 1220 m	F. Kržan, T. Vimpolšek	lahka snežna tura
Ne 6. 1.	Bohor, 982 m - srečanje posavskih planincev	M. Novak	lahka snežna tura
So 12. 1.	13. pohod Po poti slovenskega tolarja	T. Vimpolšek, Godler	lahka snež. tura
So 19. 1.	Hrvatske planine	B. Jevševar, N. Hribar	lahka snežna tura
So 26. 1.	Lisca, 947 m	M. Šterk, M. Novak	lahka snežna tura

FEBRUAR

Pe 1. 2.	OBČNI ZBOR PD BREŽICE	UO PD	
So 2. 2.	Zasavska sveta gora	S. Matijevc	lahka snežna tura
Ne 10. 2.	Hrvatske planine	N. Hribar, B. Jevševar,	lahka snežna tura
Ne 17. 2.	Čaven	T. Hribar, M. Novak	lahka snežna tura
So 23. 2.	Dobrča	T. Vimpolšek, M. Šterk	lahka snežna tura

MAREC

Ne 3. 3.	Hrvatske planine	B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
So 9. 3.	Veliko Kozje	T. Vimpolšek	lahka pot
So 16. 3.	Bogatin	S. Gregl, M. Novak	lahka snežna tura
Pe 22. 3.	Čistilna akcija po planinskih poteh	OVGN, O. Kržan	lahka pot
So 23. 3.	Po Zasavski planinski poti s PD Lisca Sevnica - 1. del - od Bizeljskega do gradu Podsreda	M. Slovenc	lahka pot
Ne 24. 3.	35. Pohod po Brežiški planinski poti	M. Slovenc, M. Tokić, F. Petelinc	lahka pot
So 31. 3.	Hrvatske planine	N. Hribar, B. Jevševar,	lahka pot

APRIL

So 6. 4.	Donačka gora	M. Šterk, N. Vahčič	lahka pot
So 13. 4.	Porezen – bolnica Franja	M. Novak, S. Matijevc	lahka pot
Ne 28. 4.	Krško polje - vpliv akumulacije na rast orhideje	O. Kržan	lahka pot

MAJ

So 6. 5.	Strelovec	A. Matijevc in S.	lahka pot
So 11. 5.	Ciprnik	S. Gregl, F. Kržan	lahka pot
So 18. 5.	Slivnica	M. Šterk	lahka pot
So 25. 5.	Soteska Čepa – avstrijska Koroška	T. Jesenko, J. Meglič	lahka pot

JUNIJ

Ne 2. 6.	Golte	S. Matijevc, T. Hribar	lahka pot
Če 6. 6.	Srečanje starejših planincev Zasavja		
So 8. 6.	Storžič	S. Gregl, F. Petelinc	lahka pot
So 15. 6.	Dan slovenskih planinskih doživetij na Lisci, srečanje mladih planincev Zasavja in srečanje zasavskih planincev	M. Novak	lahka pot
Ne 23. 6.	Vrtača	F. Kržan, F. Petelinc	zahtevna pot
Ne 30. 6.	Mokriška jama	F. Petelinc	lahka pot

JULIJ

6. do 13. 7.	DRUŽINSKI TABOR NA SPODNJEM JEZERSKEM – TURISTIČNA KMETIJA OLIPIJE	F. Kržan, M. Šterk, Matijevc A. in S., F. Petelinc, M. Novak	različno zahtevne poti
20. in 21. 7.	Bovški Gamsovec – Razor 2601 m	M. Novak	zelo zahtevna pot

AVGUST

So 3. 8.	Lučki dedec	S. Matijevc, M. Novak	zahtevna pot
10. in 11. 8.	Triglav, 2864 m	F. Kržan	zelo zahtevna pot
17. in 18. 8.	Škrlatica	T. Hribar, F. Petelinc	zelo zahtevna pot
So 24. 8.	Begunjščica	Matijevc A. in S.	zahtevna pot

SEPTEMBER

Ne 1. 9.	Skupni izlet s PD Pošte in Telekom	F. Kržan	lahka pot
7. in 8. 9.	SPP - od Maribora do Slovenj Gradca	M. Novak, S. Gregl	lahka pot
So 14. 9.	Izlet v neznan	A. Matijevc, S. Gregl	lahka pot
Ne 22. 9.	Mrzla gora	F. Kržan, T. Hribar	zelo zahtevna pot

OKTOBER			
Ne 6. 10.	Škocjanski zatok	O. Kržan	lahka pot
So 12. 10.	Kamniški Dedec, 1583 m iz Kamniške Bistrice	F. Petelinc, S. Gregl	lahka pot
Ne 20. 10.	Blegoš	A. Matijevc, S. Gregl	lahka pot
So 26. 10.	43. Pohod po poteh Brežiške čete - iz Pečic	M. Slovenec, M. Tokić, T. Hribar	lahka pot
NOVEMBER			
So 9. 11.	Slavnik	M. Novak, S. Gregl	lahka pot
Ne 10. 11.	37. Martinov pohod in martinovanje	T. Vimpolšek	lahka pot
Ne 17. 11.	Čemšeniška planina	T. Hribar	lahka pot
So 23. 11.	Limbarska gora	S. Matijevc	lahka pot
So 30. 11.	Celje – Pečovniška koča	T. Hribar, M. Novak	lahka pot
DECEMBER			
So 7. 12.	Baragova krožna pot	F. Petelinc, S. Gregl	lahka pot
Ne 15. 12.	Hrvatske planine	B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
So 21. 12.	26. Nočni pohod na Cirknik, 621 m	T. Vimpolšek, T. Hribar	lahka snežna tura
Če 26. 12.	22. tradicionalni pohod na Polom 790 m, s PD Polom Kostanjevica na Krki	T. Vimpolšek, M. Slovenec	lahka snežna tura

PROGRAM IZLETOV TORKARJEV ZA LETO 2019

Marjan Rovan, vodja skupine

JANUAR		Trajanje (ur)	JUNI		
8. 1.	Pišece – Veliki Špiček	4	4. 6.	Bizeljski grad – Pečine	3 1/2
12. 1.	13. pohod Po poti slovenskega tolarja		11. 6.	Ljubelj – Zelenica (avtobus 6 ^h)	4
15. 1.	Čatež – Sv. Vid – Mrzlava vas	3 1/2	15. 6.	DAN SLOVENSkih PLANINSKIH DOŽIVETIJ	
22. 1.	Artiče – Oklukova gora	3	18. 6.	Piknik – rojstni dnevi	3
29. 1.	Globočice – Veliki Cirknik	4	SEPTEMBER		
FEBRUAR			3. 9.	Pišece – Veliki Špiček	4
1. 2.	OBČNI ZBOR PD BREŽICE		10. 9.	Mokrice – Rajec	4
5. 2.	Zgornja Pohanca – Rucman vrh	3 1/2	14. 9.	Izlet v neznanu	UO PD
12. 2.	Krška vas – Vitovec	3	17. 9.	Pokljuka – Viševnik (avtobus 6 ^h)	4
19. 2.	Stara vas - Kojanci	4		Pokljuka - Uskovnica	4
26. 2.	Čatež - Prilipe	3 1/2	24. 9.	Osredek – rojstni dnevi	3
MAREC			OKTOBER		
5. 3.	Osredek (Pust) 3 1/2	3	1. 10.	Neznano (avtobus 8 ^h)	4
12. 3.	Jablanca – Javornik – Bohor	4	8. 10.	Kostanjev piknik (Goli Cirknik)	3
19. 3.	Gadova peč – Planina	4	15. 10.	Samoborsko hribovje	4
24. 3.	35. Pohod po Brežiški planinski poti		22. 10.	Prilipe – Bukovina	
26. 3.	Osredek – rojstni dnevi	3	27.10.	43. Pohod po poteh Brežiške čete – iz Pečic	Slovenec
APRIL			29. 10.	Sromlje - Orlica	3 1/2
2. 4.	Laze – lovski dom	3 1/2	NOVEMBER		
9. 4.	Bohorski slapovi	4	5. 11.	Gadova peč – Planina	4
16. 4.	Kostanjevica – Aleksandrova koča	4	10. 11.	37. Martinov pohod in martinovanje	Vimpolšek
23. 4.	Prilipe – vas Cirknik	3 1/2	12. 11.	Artiče – Sromlje	3 1/2
30. 4.	Zidani most – Kopitnik (vlak 7 ^h)	4	19. 11.	Krška vas – Stankovo	3
MAJ			26. 11.	Dečno selo – Mali vrh	3
7. 5.	Krško - Grmada	4	DECEMBER		
14. 5.	Srečanje s PD PTT Ljubljana	4	3. 12.	Kostanjevica – Kičar	4
21. 5.	Cerina – Goli Cirknik	4	10. 12.	Globočice - Izvir	4
28. 5.	Laško Hum (avtobus 7 ^h)		17. 12.	Zaključni pohod – rojstni dnevi	3
			21. 12.	25. Nočni pohod na Cirknik, 621 m	Vimpolšek

NOVOST – »SREDARJI«

Upokojenci so v PD Brežice med najaktivnejšimi člani društva. Izleti vsak torek so stalnica že več kot 20 let. Torkarji, kot se jih je prijelo ime, se ne ustrašijo niti slabega vremena. Vseh članov skupine je okoli 70, povprečno število udeležencev na izlet pa je skoraj 40. Skupino vodi Marjan Rovan, pomagajo pa mu še nekateri drugi člani društva. Izleti so organizirani v glavnem po bližnji okolici Brežic, občasno pa se podajo tudi na kak bolj oddaljen cilj. Pohodi so lažji, običajno so pohodniki doma do kosila.

Z vodnico Mijo Novak, ki je postala mlada upokojenka, sva se dogovorili, da upokojenim članom PD Brežice in drugim, ki bi jih to zanimalo in si želijo nekoliko zahtevnejših planinskih podvigov, ponudimo vodenje izletov ob sredah. Za začetek vsak mesec dvakrat, praviloma drugo in četrto sredo v mesecu.

Pred vami je predlog koledarja izletov za »sredarje« za prvo polovico leta 2019. Za drugo polovico ga bodo pripravili najbolj aktivni pohodniki do konca junija. Za vsak izlet bo praviloma teden dni pred izletom objavljen razpis na spletni strani društva in v planinskih omaricah. Vsem, ki se boste javili na naslov vera.polak7@gmail.com, pa bomo razpise za izlete pošiljali tudi po e-pošti.

Vabljeni.

Anica Hribar, predsednica

- **9. 1. 2019 ob 8. uri** zbor pri Blagovnici. **ŠPIČEK**: začnemo pri Kerinovem znamenju, nadaljujemo proti Sv. Goram, nato proti vasi Vrhovnica, vrh Špička, Kerinovo znamenje. Hoje za 5 – 6 ur.
- **23. 1. 2019 ob 8. uri** zbor pri Blagovnici. **CIRNIK**: start na Čatežu, Sv. Vid, Žejno, vrh Cirnika, Globočice, Mrzlava vas, Čatež. Hoje za 5 – 6 ur.
- **13. 2. 2019 ob 7. uri** zbor na železniški postaji. **VELIKO KOZJE – LOVRENC – LISCA**. Začnemo v Zidanem Mostu, Gašperjeva koča, Veliko Kozje, Lovrenc, Lisca, Breg. Hoje za 8–9 ur.
- **27. 2. 2019 ob 8. uri** zbor pri Blagovnici. **TRDINOV VRH – MIKLAVŽ**. Začnemo v vasi Gaberje, Gospodična, Trdinov vrh, spust do Miklavža, nato Gospodična in Gaberje. Hoje za 5 ur.
- **13. 3. 2019 ob 8. uri** zbor pri Blagovnici. **JAVORNIK, KOPRIVNIK**. Začnemo v vasi Jablance, slap Ubijalnik, partizanska bolnišnica, Javornik, Koprivnik, koča in nato vas. Hoje za 6–7 ur.
- **7. 3. 2019 ob 7. uri** zbor na železniški postaji. **GORE – KOPITNIK**. Začnemo v Hrastniku, sledijo Gore, nato Kopitnik, spust do Zidanega Mosta. Hoje za 6–7 ur.
- **10. 4. 2019 ob 8. uri** zbor pri Blagovnici. **POTEPANJE PO ORLICI**. Start na Sromljah, Volčje, Rucman vrh, nato po gozdni poti po Orlici, Kerinovo znamenje, spust na Silovec in Sromlje. Hoje za 6–7 ur.
- **23. 4. 2019 ob 7. uri** zbor na železniški postaji. **CELJSKA KOČA IZ LAŠKEGA**. Začnemo v Laškem pod Humom, gremo proti Tolstemu vrhu in Celjski koči, nazaj ob Savinji. Hoje za 6 ur.
- **8. 5. 2019 ob 7. uri** zbor na železniški postaji. **KUM ČEZ ŠKRATOVO DOLINO**. Začnemo v Zidanem mostu se s »cicko« prepeljemo čez Savo in po Škratovi dolini na vrh Kuma, v dolino pa do Radeč. Hoje za 8–9 ur.
- **22. 5. 2019 ob 6. uri** zbor pri Blagovnici. **GOLICA Z JAVORNIŠKEA ROVTA**. Peljemo se do Javorniškega Rovta, nato gremo po grebenu do vrha Golice, do koče in do vasi Planina. Hoje za 6–7 ur.
- **12. 6. 2019 ob 7. uri** zbor na železniški postaji. **KAL – MRZLICA**. Z vlakom do Hrastnika, povzpne se na Kal, nato še na Mrzlico ter spust v Trbovlje. Hoje za 7 ur.
- **26. 6. 2019 ob 6. uri** zbor pri Blagovnici. **KRIŠKA GORA**. Startamo pri domu pod Storžičem, gremo po grebenu Kriške gore do koče in nato spust v Tržič. Hoje za 7 ur.

PROGRAM IZLETOV MLADINSKEGA ODSEKA ZA LETO 2019

Natalija Vahčič, načelnica MO

DATUM	CILJ	VODJA
Sobota, 26. januar	Lisca, 947m	M. Šterk, M. Novak
Petek, 1. februar	OBČNI ZBOR PD BREŽICE	UO PD
Sobota, 23. februar	Dobrča	T. Vimpolšek, M. Šterk
Petek, 22. marec	Čistilna akcija po planinskih poteh	OVGN, O. Kržan
Sobota, 6. april	Donačka gora	M. Šterk, N. Vahčič
Sobota, 18. maj	Slivnica	M. Šterk, N. Vahčič
25.–29. junij	Otroški tabor	N. Vahčič
23.–25. avgust	Dolina Triglavskih jezer	N. Vahčič
Sobota, 14. september	Izlet v neznano	S. Matijevc, S. Gregl
Nedelja, 6. oktober	Škocjanski zatok	O. Kržan
Nedelja, 20. oktober	Blegoš	S. Matijevc, S. Gregl
Nedelja, 17. november	Čemšeniška planina	T. Hribar
Sobota, 23. november	Limbarska gora	S. Matijevc
Sobota, 21. december	26. NOČNI POHOD NA CIRNIK	T. Vimpolšek, T. Hribar

Planinske skupine na šolah vodijo:

OŠ Globoko	Nataša Plevnik
OŠ Brežice	Nuša Vanič in Ana Novak
OŠ Velika Dolina	Daniel Bukovinski
OŠ Bizeljsko	Lidija Balon
OŠ Cerklje ob Krki	Mojca Šterk
OŠ Dobova	Simona Bortek
OŠ Pišece	Andreja Matijevc
OŠ Artiče	Natalija Vahčič

Zakaj postati član PD Brežice?

Med drugim tudi zaradi ugodnosti:

- nezgodno zavarovanje na izletih
- cenejši avtobusni prevozi
- cenejše nočitve v planinskih kočah
- popusti v mnogih športnih trgovinah po Sloveniji
- nagradni motivacijski program za vztrajne pohodnike
- brezplačni planinski dnevnik ...

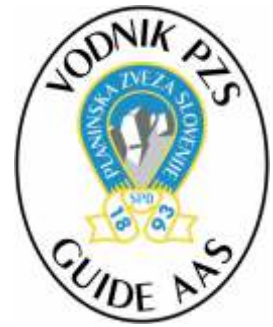
Na vse izlete so vabljeni starši, prijatelji in drugi ljubitelji gibanja.

GIBANJE = ŽIVLJENJE

VODNIŠKI ODSEK

Tone Hribar, načelnik VO

- *Novi zakon o športu je prinesel določene spremembe, zato verjetno v letu 2019 ne bo obnovitvenih tečajev, bomo pa spremljali novosti in skrbeli za strokovno usposobljenost vodnikov in pridobivanje novih vodnikov.*
- *Iz programa izletov ste razbrali, da so načrtovani za večino vikendov v letu 2019.*
- *Nadaljevali bomo z akcijo Slovenska planinska pot.*
- *Pridružili se bomo akcijam Meddruštvenega odbora zasavskih planinskih društev, ki želi obuditi Zasavsko planinsko pot, izobraževanje članov za hojo v različnih razmerah in trdneje povezati člane društev.*
- *Udeležili se bomo dneva slovenskih planinskih doživetij, ki bo 15. junija 2019 na Lisci v organizaciji PZS in PD Lisca Sevnica.*

ODSEK MARKACISTOV

Milan Tomič, načelnik OM

V letu 2019 načrtujemo naslednje dejavnosti:

- *postavitve novih oznak na poti slovenskega tolarja,*
- *postavitve kozolčka z reklamnim panojem za planinske poti v Artičah,*
- *dokončati obnovo markacij na štajerski strani,*
- *spremeniti traso poti Bizeljsko—Banovec,*
- *obnoviti markacije na kranjski strani,*
- *trasirati in označiti traso 43. pohoda Po poteh Brežiške čete 2019,*
- *udeležba na zboru slovenskih markacistov MDO zasavskih in posavskih društev,*
- *udeležba na zboru in delovni akciji markacistov ob dnevu slovenskih markacistov,*
- *z novimi markacisti ogled celotne trase planinskih poti PD Brežice.*

KOMISIJA ZA PLANINSKE POTI

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica OVG

V programu za leto 2019 imamo tri pomembnejše aktivnosti:

- **28. 3. 2019** bomo organizirali in vodili bomo spomladansko čistilno akcijo.
- **28. 4. 2019** se bomo sprehodili po Krškem polju in se pod vodstvom strokovnjaka seznanili z vplivom akumulacije na rast orhidej.
- **6. 10. 2019** se bomo odpravili na naravovarstveni izlet v Škocjanski zatok.

Pomlad / Foto Milena Jesenko

NAŠI VODNIKI V LETU 2019

Zap. št.	Ime in priimek	Naslov	Gsm	E-pošta	Kategorija
1	Darko Bukovinski	Kregarjeva 22a, Brežice	041/749 039	darko.bukovinski@gmail.com	A,B,D /2007/
2	Sara Gregl	Sela 7, Dobova	031/422 646	sara.gregl@gmail.com	A /2014/
3	Tone Hribar	Stritarjeva 3, Brežice	041/365-642	asterix@amis.net	A,B,D /1981/
4	Tone Jesenko	Pod obzidjem 20, Brežice	051/323 335	tone.jesenko@siol.net	A,B,D /2000/
5	Franc Kržan	Pavlova vas 73, Pišcece	041/638 911	stemat@siol.net	A,B,D /1990/
6	Andreja Matijevc	Podgorje 32b, Pišcece	041/614 565	andreja.matijevc@gmail.com	A /2010/
7	Simon Matijevc	Podgorje 32b, Pišcece	041/901 313	smatijevc@gmail.com	A /2013/
8	Mija Novak	Curnovec 42d, Artiče	040/655 903	novakmia44@gmail.com	A,B,D /2003/
9	Franc Petelinc	Sela 90a, Dobova	030/383 577	petelinc@gmail.com	A,B /2008/
10	Nuša Vanič	Bukošek 46a, Brežice	031/596 162	nusa.rozman@gmail.com	A,B /2002/
11	Martin Slovenc	G.Skopice 33, Krška vas	041/440 156		A /1995/
12	Martin Vimpolšek	Čolnarska pot 36, Brežice	031/332 577	tine.vimpolsek@gmail.com	A,B,D /1967/
13	Bojan Jevševar	Vodnikova 4, Brežice	031/373 328	bojanokb@gmail.com	A /2017/
14	Anica Hribar	Vodnikova 4, Brežice	041/662 055	anica.hribar5@gmail.com	A /2017/
15	Mojca Šterk	Hudo Brezje, Studenc	031/594 315	mojca.sterk1@gmail.com	A /2017/
16	Ana Novak	Brežice	031/774 446	novak.ana90@gmail.com	A
17	Natalija Vahčič	Dolenja vas 106a, Krško	041/913 158	natalija.vahcic@gmail.com	A /2018/

Tradicionalni pohod na Bohor / Foto Tine Vimpolšek

Kvartet markacistov / Foto Meho Tokić

ČLANARINA V LETU 2019

Vrste članstva članarine		Višina članarine
A	član z največjim obsegom ugodnosti	56,00 €
A/	z družinskim popustom	51,00 €
B	polnoletna oseba z osnovnim obsegom ugodnosti	26,00 €
B/	z družinskim popustom	21,00 €
B1	oseba, starejša od 65 let, z osnovnim obsegom ugodnosti	19,50 €
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta, do vključno 26. leta starosti, z osnovnim obsegom ugodnosti	17,00 €
S+Š/	z družinskim popustom	13,80 €
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok z osnovnim obsegom ugodnosti	7,00 €
P+O/	z družinskim popustom	5,60 €
IN	oseba s posebnimi potrebami (oseba, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost oz. je roditeljska pravica podaljšana)	8,00 €
IN/	z družinskim popustom	6,60 €

B/člani društev v tujini je vrsta članarine samo za člane zamejskih planinskih društev in drugih društev s sedežem izven Slovenije, ki plačajo prispevek za PZS v višini 14,75 €, ugodnosti so z nekaterimi izjemami enake kot pri članarini B. Tuji državljani, ki so člani slovenskih planinskih društev, imajo z upoštevanjem splošnih pogojev, na voljo vse vrste članarine, razen B/društva v tujini.

IN članarina je na voljo za društva, ki izvajajo programe za delo z oz. vključujejo v svoje delo osebe s posebnimi potrebami in invalide, ki jim je odvzeta (delno ali v celosti) poslovna sposobnost oz. podaljšana roditeljska pravica. Ta status posamezniki pridobijo z odločbo sodišča. Društva in PZS lahko ob včlanitvi zahtevajo vpogled v odločbo iz katere izhaja odvzeta poslovna sposobnost.

TRAJANJE ČLANARINE

Članstvo traja od dneva včlanitve (zaključen postopek na spletni strani) do 31. 1. naslednje leto.

DRUŽINSKI POPUST

Do družinskega popusta so upravičene družine, ki plačajo članarino v isto društvo za vse družinske člane sočasno. Za družinske člane se poleg staršev štejejo še mladi do vključno 26. leta, ki niso zaposleni ali so brez lastnih dohodkov, ter osebe, ki jim je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost (IN) in so člani družine. Za družino se šteje tudi mati samohranilka ali oče samohranilec z vsaj enim otrokom. Enako velja tudi za istospolne partnerje z otroki.

e-naslov: pdbrezice@pzs.si ali pdbrezice@siol.net

spletna stran: www.pdbrezice.si

Prednosti članstva

Člani PZS smo nezgodno zavarovani za opravljanje številnih planinskih in gorniških dejavnosti. Zavarovanje krije tudi stroške reševanja v tujini s 24-urno asistenco in zdravstveno asistenco za tujino ter zavarovanje zasebne odgovornosti članov PZS.

V slovenskih planinskih kočah prenočujemo ugodneje, s 50 % oz. 30 % popustom. Ugodneje bivamo tudi v več kot 1250 kočah partnerskih organizacij v Evropi in Kanadi.

Številni planinski, plezalni in izletniški vodniki, skupaj s planinskimi zemljevidi ter strokovno in leposlovno literaturo, katerih izdajateljica je Planinska založba PZS, so nam cenovno dostopnejši. Najstarejšo še izhajajočo slovensko revijo, Planinski vestnik, pa si lahko za celo leto naročite s kar četrtinskim popustom.

Kot člani PZS smo v številnih trgovinah z gorniško in plezalno opremo deležni prenekaterih ugodnosti.

Seznam ugodnosti za člane PZS

Kategorije članstva:		A	B	B1	S+Š	P+O	IN*
Zavarovanja članov PZS							
1.	Nezgodna smrt pri planinski dejavnosti	○	○	○	○	○**	-
2.	Invalidnost pri planinski dejavnosti	○	○	○	○	○	-
3.	Stroški reševanja v tujini – ves svet	○	-	-	-	-	-
4.	Stroške reševanja v gorah Evrope in Turčije	-	○	○	○	○	-
5.	Zavarovanje odgovornosti v tujini – ves svet	○	-	-	-	-	-
6.	Zavarovanje odgovornosti v gorah Evrope in Turčije	-	○	○	○	○	-
7.	Zavarovanje prehodne oskrbe in zavarovanje za zlome, opekline, izgubo vida, sluha in smrti zaradi požara	○	-	-	-	-	-
Prenočevanje v planinskih kočah							
8.	50 % za prenočevanje v planinskih kočah PZS, 30 % za sobe z od 1-6 ležišč v kočah I. kategorije	○	○	○	○	○	○
9.	Popusti pri prenočevanju v planinskih kočah 13 planinskih organizacij Evrope in Kanade	○	○	○	○	○	○
Popusti pri nakupih planinske literature in opreme							
10.	Cici dnevnik, Dnevnik 1 ali Dnevnik 2 Mladi planinec/Mlada planinka***	-	-	-	-	○	-
11.	Nakup edicij v Planinski založbi PZS (20 %)	○	○	○	○	○	○
12.	Letna naročnina na Planinski vestnik (25 %)	○	○	○	○	○	○
13.	Popust pri nakupu opreme in storitev pri pogodbenih partnerjev PZS	○	○	○	○	○	○

Upravni odbor PD Brežice se zahvaljuje vsem, ki ste v planinstvu prepoznali družbeno koristno dejavnost in nas v letu 2018 podpirali pri izvajanju letnega programa.

TISK BREZ OMEJITEV. VIKOM.SI

Planinski utrinki

Glasilo Planinskega društva Brežice

Planinsko društvo Brežice

Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice

Urednica: Milena Jesenko

Člani uredniškega odbora: Anica Hribar, Mojca Šterk, Matej Petrič

Jezikovni pregled: Milena Jesenko

Slika na naslovnici: Svenova prva ferata na Lisco, foto Dušan Klenovšek

Slika na zadnji strani: Mojstrovka, foto Matej Petrič

Oblikovanje in prelom: Vikom, Mojca Libenšek s.p.

Tisk in vezava: Vikom, Mojca Libenšek s.p.

Naklada: 220 izvodov

Glasilo je brezplačno. Delo uredniškega odbora, jezikovni pregled in fotografije niso honorirani. Oblikovanje in tisk sta plačana iz sredstev Občine Brežice ter sredstev donatorjev in sponzorjev.

Dvig zastave, tabor v Čezsoči / Foto Sašo Pavlič

